

Elektronski mjesecnik za evropske integracije – broj 32, maj, 2008.

TEMA BROJA
Koliko je Crna Gora daleko od evropskih standarda iz oblasti bezbjednosti i zaštite na radu

INTERVJU
Živorad Kovačević, predsjednik Evropskog pokreta u Srbiji

ANALIZA

Da li je Crna Gora svjetla tačka u regionu ili hibridna sofisticirana autokratija

PRESUDA

Prije petnaestak godina **Momir Blatović** sjedio je u kožnoj fotelji sudnice skromnog enterijera, dok mlađanom advokatu **Filipu Vujanoviću** nije smetalo da iz optuženičke klupe brani svog klijenta, tadašnjeg predsjednika Crne Gore.

Od tada se stvari u crnogorskim sudnicama suštinski nijesu promjenile, iako je činjenica da Vujanović sada sjedi u Buletovićevoj fotelji, onoj predsjedničkoj.

Sudijama već godinama nije ni na kraj pameti da predsjednika Vlade pozovu na ročište, makar kao svjedoka, a u presude unose ocjene primjerene partiskom saopštenju u izbornoj kampanji da je **Milo Đukanović** "uspješan i odgovoran" premier i za nešto više od mjesec dana izriču tri drakonske kazne novinarima, od kojih je najviše pažnje izazvala ona od 20, 000 eura direktoru "Vijesti" **Željku Ivanoviću**.

Osnovni sud u Podgorici, ni u jednoj od presuda novinarima, nije se pozvao na praksu Evropskog suda za ljudska prava, iako je Crna Gora 2003. ratifikovala Evropsku konvenciju o ljudskim pravima.

Član 10. te Konvencije garantuje pravo na slobodu izražavanja, a praksu suda u Strazburu nalaže da su političari dužni da tolerišu znatno jaču kritiku nego ostali građani. Jednostavno, političara možete nazvati "idiotom", a Vladu "kriminalnom", ako to podstiče demokratski dijalog u državi.

Komitet ministara SE, uglavnom birokratski vrlo uzdržan, u najnovijem izvještaju o Crnoj Gori usudio se da prognozira da će procesi protiv novinara dobiti epilog na sudu u gradiću na granici osnivača i okosnica EU.

Da je naše pravosude približno ažurno kada je riječ o optužbama za malverzacije u "Montenegrerlajansu", "Luci Bar", ...ili neravničetljivim ubistvima, kao što je to u procesima protiv novinara, Crna Gora bi sigurno nekoliko koraka bila bliža EU.

V.Z.

KOMITET MINISTARA SAVJETA EVROPE U NAJNOVIJEM IZVJEŠTAJU O CRNOJGORI UKAZAO VLASTIMA NA STARE PROBLEME

Još jednom prstom na korupciju i kriminal

Vlast u Crnoj Gori morala bi da sproveđe preporuke GRECO-a (specijalizovano tijelo Savjeta Evrope) za borbu protiv korupcije, naročito poboljšanje rezultata rada tužilaštva kada je u pitanju korupcija i organizovani kriminal.

To se navodi u najnovijem Izvještaju Komiteta ministara Savjeta Evrope o Crnoj Gori za period od avgusta 2007. do aprila 2008. godine, čiji je cilj da utvrđe da li i koliko je zvanična Podgorica ispunila obaveze od kada je postala članica Savjeta Evrope (SE), 11. maja 2007. godine.

U Izvještaju ove najstarije panevropske organizacije se ističe da su i zabrinuti za nezavisnost tužilačke organizacije jer Skupština i dalje bira i razrješava tužioce, "čak i bez kvalifikovane većine" i podsjećaju da je Venečijanska komisija ostala ubijedena da da se time ugrožava nezavisnost tužilaštva.

Takođe se navodi da treba usvojiti zakon o političkim partijama, njihovom finansiranju i finansiranju izborne kampanje u skladu sa preporukama Venečijanske komisije.

Kao "posebno problematično", Komitet ministara ove organizacije koja se dominantno bavi ljudskim pravima, navodi slučajeve istraga i optužnica za zločine protiv izbjeglica iz BiH i sa Kosova tokom ratnog vihara 90-tih.

"Posustao je značajan broj istraga crnogorske policije, tužilaštva i sudova koje se tiču zločina počinjenih na crnogorskoj teritoriji nad bosanskim i kosovskim civilima, kao i zločina učinjenih od strane i na štetu crnogorskih vojnika/rezervista koji su služili u JNA u Hrvatskoj i BiH", stoji u Izvještaju uz podsjećanje da je Radna grupa UN za nestala lica prijavila da Crna Gora nije obezbijedila nijednu informaciju o 15 neriješenih slučajeva.

Dodaje se da je Radna grupa prijavila i navode da Crna Gora nije dala

reparacije porodicama žrtava i nestalih tokom 1992. godine i da se nepotrebno odlaze istrage o tim slučajevima zajedno sa odštetama.

Istiće se da su prioriteti SE poboljšanje uslova za rad nevladinih organizacija, kao i sloboda i nezavisnost medija.

Sagovornici članova Sekretarijata SE koji su posjetili Crnu Goru dijele ocjenu da se civilni sektor, naročito nevladine organizacije, suočavaju sa teškoćama da iznesu svoje viđenje o javnim poslovima.

"Nevladin sektor je podijeljen između istinskih nezavisnih i organizacija povezanih sa političkim krugovima čiju ulogu mnogi vide kao sumnjuvnu. Sekretarijat je čuo žalbe da ne postoji dovoljno prostora za učešće civilnog sektora u debata o važnim državnim politikama i zakonima. S obzirom da postoji glad za istinskim nezavisnim nadzornim tijelima koja bi kontrolisala javnu administraciju, nevladine organizacije su važan element potreban za popunjavanje tog praznog prostora i za preuzimanje uloge 'watchdog'-a kako bi se unaprijedila odgovornost javne administracije", pojašnjava se u Izvještaju.

Nezavisnost medija od političkog uticaja treba da bude ojačana, naročito kad je u pitanju javni servis, stoji u Izvještaju Komiteta ministara SE.

V.Z.

KOLIKO JE CRNA GORA DALEKO OD EVROPSKIH STANDARDA IZ OBLASTI
BEZBIJEDNOSTI I ZAŠTITE NA RADU

Piše: Danilo Mihajlović

ste godine kada je jedna italijanska firma montirala brojač koji bilježi broj dana u kojima se nijedan radnik nije povrijedio na poslu, Skupština Crne Gore usvojila je Zakon o zaštiti na radu.

Četiri godine potom – crnogorski brojač još je na nuli. Na žalost, ne zbog toga što nije bilo povrijedenih na poslu.

Samo nekoliko dana pošto su tokom aprila tri radnika na manjem privatnom i mnogobrojnim velikim gradilištima u Crnoj Gori glavom platili pad sa skele i rušenje zida, crnogorski zvaničnici priznali su ono što javnost zna odavno: domaća preduzeća mahom nijesu poštovala Zakon o zaštiti na radu, a država je to svjesno tolerisala.

Svake godine u zemljama Evropske unije (EU), u kojima se izuzetno velika pažnja polaže na bezbjednost i zaštitu zdravlja na radu, na radnom mjestu pogine 5.500 ljudi, a dogodi se čak 4,8 miliona nesrećnih slučajeva koji za posljedicu imaju odsustvovanje sa radnog mesta duže od tri dana, što rezultira ogromnim ljudskim i privrednim gubicima.

U Crnoj Gori se ovom problemu zbog, između ostalog, teške

Poslodavci ne poštuju zakone, država ne kažnjava, a radnici neupućeni

materijalne situacije poklanja daleko manje pažnje i ulaže mnogo manje sredstava, pa je i situacija znatno gora.

Činjenica da je građevinarstvo u našoj zemlji u ekspanziji dodatno opominje, jer je to jedna od najrizičnijih djelatnosti u pogledu mogućnosti povrijeđivanja i ugrožavanja zdravlja radnika.

Državna inspektorka zaštite na radu **Nataša Žugić** obećala je bolje

Svake godine u zemljama Evropske unije, u kojima se izuzetno velika pažnja polaže na bezbjednost i zaštitu zdravlja na radu, na radnom mjestu pogine 5.500 ljudi, a dogodi se čak 4,8 miliona nesrećnih slučajeva koji za posljedicu imaju odsustvovanje sa radnog mesta duže od tri dana, što rezultira ogromnim ljudskim i privrednim gubicima

dane za zapošljene.

Pošto je obavijestila javnost da većina preduzeća nije ispoštovala zakonsku obavezu i donijela akt o procjeni rizika na radnom mjestu, ona je "nezainteresovanim" poslodavcima poručila da im inspekcija više neće tolerisati takvo ponašanje.

Žugićeva je nedavno najavila da akcija organa kreće nakon "još jednog seminara na Cetinju".

Crnogorsko zakonodavstvo u ovoj oblasti samo je, kako priznaju u vladinim dokumentima, "načelno i djelimično usklađeno" sa evropskim propisima.

Sporazumom o stabilizaciji i

pridruživanju (SSP) predviđeno je da se primjeni 51 direktiva iz oblasti zaštite na radu, tako da će Ministarstvo rada, zdravlja i socijalnog staranja do kraja godine uraditi izmjene i dopune Zakona o zaštiti na radu, a do kraja 2011. godine izraditi i oko dvadesetak podzakonskih akata iz te oblasti.

Države članice EU imaju zakonodavstvo koje utvrđuje mјere za zaštitu sigurnosti i zdravlja ra-

dnika u cilju zaštite od povreda, bolesti na radu, poboljšanja kvaliteta sigurnosti i osiguranja radnih mјesta. Zakoni se temelje se na evropskim direktivama koje utvrđuju minimalne obaveze poslodavaca i radnika, a odnose se na spriječavanje svih vrsta rizika u okviru svih aktivnosti ili sektora gdje rizici postoje.

Tamo su izgleda odavno shvatili da je svaka povreda neuspjeh prevencije.

Nakon donošenja Zakona 2004. godine, Ministarstvo zdravlja, rada i socijalne zaštite usvojilo je brojne podzakonske akte: oko četrdesetak pravilnika koji poslo-

davcima i radnicima garantuju bezbjedan rad, ali koji su, takođe, ostali mrtvo slovo na papiru.

Da bi u toj oblasti barem formalno počeli na "ličimo" na zemlje EU, organi izvršne vlasti moraće veoma brzo, između ostalog, da donesu pravilnike o postupku i rokovima prethodnih i periodičnih ljekarskih pregleda zapošljenih na radnim mjestima sa povećanim rizikom, o vrstama objekata, sadržaju i načinu izrade projekta zaštite na radu, o uslovima koje mora da ispunjava ovlašćena zdravstvena ustanova i o postupku za utvrđivanje ispunjenosti tih uslova, kao i o zaštiti zdravlja na radu zapošljenih od rizika izloženosti kancerogenim ili mutogenim materijama, fizičkim i hemijskim štetnostima, o minimumu uslova zaštite i zdravlja na radu za privremena radilišta, o zaštiti zapošljenih od rizika izloženih azbestu na radnom mjestu, te pravilnik o minimumu zahtjeva za upotrebu znaka opasnosti na radu.

U Inspekciji za zaštitu na radu tvrde da su samo rijetka preduzeća

Na jednom od gradilišta u Crnoj Gori

foto VIESTI

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju Crna Gora je prihvatala obavezu da primijeni 51 direktivu iz oblasti zaštite na radu, tako da u Ministarstvu rada, zdravlja i socijalnog staranja do kraja godine planiraju izmjene i dopune Zakona o zaštiti na radu

donijela akt o procjeni rizika na radnom mjestu, te da kontrole pokazuju da tu zakonsku obavezu ispunjavaju ugostiteljski objekti i veliki sistemi, za razliku građevinskog sektora i malih i srednjih

preduzeća (MSP).

Generalni sekretar Reformskog bloka Saveza sindikata **Srđa Keković** za Evropski puls tvrdi da Sindikat ne može biti zadovoljan zaštitom na radu, a "posebno ne kada se to odnosi na zapošljene u građevinskoj djelatnosti".

"Zaštita u toj oblasti je ispod svakog dozvoljenog minimuma. To je posljedica raspada velikih građevinskih sistema koji su imali organizovan i, donekle, uređen sistem zaštite na radu. Na drugoj strani ekspanzija u građevinskoj djelatnosti, veliki broj nerezidenta i onih koji rade na crno, nepoštovanje sindikata u tim preduzećima, inferiornost zapošljenih u odnosu na poslodavca doveli su do toga da se tom pitanju poklanja nedovoljno pažnje, čak i od strane samih zapošljenih koji su najdirektnije ugroženi", objasnio je on.

Keković tvrdi da u Crnoj Gori poslodavci tjeraju radnike da danonoćno rade, po svim kli-

POSLODAVAC DA INFORMIŠE ZAPOŠLJENE

Ana Karanikić, ekonomска savjetnica u Uniji poslodavaca Crne Gore tvrdi da nesreće na poslu obično negativno utiču i na radne odnose unutar organizacije, a da loši uslovi za zdravlje i sigurnost na radnom mjestu loše utiču i na odnose sa javnošću.

"Poslodavac treba da obaviještava radnike o rizicima za sigurnost i zdravlje kojima bi mogli biti izloženi, odgovarajućim preventivnim aktivnostima, mjerama prve pomoći, kao i potrebnim postupcima evakuacije u slučaju opasnosti. Osposobljavanje treba pružiti pri zapošljavanju u slučaju promjene posla ili kod uvođenja novih tehnologija. U slučaju potrebe, treba ga temeljiti na rezultatima procjene rizika", rekla je ona.

Karanikićeva tvrdi da poslodavac, takođe, treba da ima na umu da su u pogledu povreda neke kategorije radnika rizičnije od drugih, i da shodno tome planira mјere za sprječavanje nesreća i bolesti na radnom mjestu.

"Te kategorije mogu se odnositi na strane radnike koji ne govore isti jezik i ne mogu da čitaju sigurnosna uputstva, ili povremene radnike koji nijesu stručni za tu vrstu posla, ili mlade radnike i novozapošljene koji nemaju iskustva. S druge strane, radnici iznad određene granice životne dobi mogu biti nesposobni za obavljanje određenih fizičkih opterećenja", objasnila je predstavnica UPCG.

Foto VJESTI

Srđa Keković

matskim uslovima i bez adekvatne zaštitne opreme.

"Onda su tragične posljedice očekivan epilog dešavanja. Takvom stanju se hitno mora stati na put", kaže Keković.

Pod zdravim radnim mjestom podrazumijeva se ono na kojem su zahtjevi rada i radne okoline takvi da ih čovjek uloženim naporom može savladati, a da istovremeno nije ugrožena njegova funkcionalna sposobnost i zdravlje.

Dakle, radno mjesto treba da se prilagodi zapošljenom, a ne obratno.

U Vladi tvrde da planiraju da razviju strategiju prema kojoj će svako gradilište morati da ima dokument koji će detaljno imati razrađen plan zaštite, čim počnu sa iskopavanjem temelja za objekat.

Ministarstvo rada, zdravlja i socijalnog staranja ovlastilo je nekoliko kompanija za obavljanje stručnih poslova vezanih za zaštitu na radu i o postupku za utvrđivanje ispunjenosti tih uslova.

U Podgorice će to raditi JU

"Institut za razvoj i istraživanja iz oblasti zaštite na radu", "Montinspekt", "Sigurnost", "Tehno-Control", "Inginspekt", "Jugoinspekt" i "Mezon", u Nikšiću "Institut za

Sindikat ne može biti zadovoljan zaštitom na radu, a posebno ne kada je riječ o zapošljenima u građevinskoj djelatnosti čija je zaštita ispod svakog dozvoljenog minimuma. To je posljedica raspada velikih građevinskih sistema koji su imali organizovane i, donekle, uređene sisteme zaštite na radu. Na drugoj strani, ekspanzija u građevinskoj djelatnosti, veliki broj nerezidenata i onih koji rade na crno, nepostojanje sindikata u tim preduzećima, inferiornost zapošljenih doveli su do toga da se tom pitanju ne poklanja nedovoljno pažnje, kazao generalni sekretar Reformskog bloka Saveza sindikata Srđa Keković

crnu metalurgiju", u Baru "VU-TI Inženjering", na Cetinju "Raj-rad", u Kotoru "Spinel" i u Herceg Novom kompanija "Lučić".

Sadašnjim Pravilnikom, poslodavac nema odgovornost ako ne procijeni dobro radno mjesto, jer to radi tim profesionalaca, ali snosi sankcije ako ne primijeni predviđene mjere na koje se obavezuje i blagovremeno ne ažurira akt. Procjena jednog radnog mjeseta košta poslodavca između 100 i 170 eura. Keković

smatra da je crnogorski Zakon o zaštiti na radu dobar, ali da se, na žalost, ne poštuje u praksi. On zato poziva "sve zainteresovane subjekte" da stvore ambijent kako bi se norme primijenile.

"Činjenica je da je to težak posao i da ga sindikati i zapošljeni ne mogu realizovati, ukoliko nema zainteresovanosti institucija i poslodavaca. Međutim, sindikati moraju da traže efikasne mehanizme kako da natjeraju poslodavce i nadležne institucije da se počne sa striktnim poštovanjem zakona, podjednako kada su u pitanju poslodavci ili zapošljeni koji ga se ne pridržavaju", rekao je Keković.

Prvi čovjek reformskog sindikata kaže da sindikat nije zadovoljan ni radom inspekcijskih organa, ali naglašava da je broj inspektora veoma mali i da oni ne mogu "pokriti tu oblast".

"Osim toga, oni nemaju dovoljno ovlašćenja, a i kaznena politika je blaga, pa izrečene

kazne ne djeluju 'vaspitno'. Dakle, poslodavci radije plaćaju kaznu, nego što stvaraju adekvatne uslove zaštite na radu. Međutim, ovo se podjednako odnosi i na zapošljene, koji, takođe, tamo gdje je to obezbjeđeno, ne koriste mjere zaštite na radu", tvrdi Keković.

Ekonomска savjetnica u Uniji poslodavaca Crne Gore (UPCG) Ana Karanikić ukazuje da, i prema važećem zakonodavstvu u Crnoj Gori, troškovi poslodavca u oblasti

zaštite na radu mogu biti ogromni, čak i finansijski pogubni za mala i srednja preduzeća, u slučaju jedne nesreće na radnom mjestu.

UPCG, podsjetila je ona, u saradnji sa kolegama iz Slovenije prošle godine organizovala je nekoliko informativnih seminara o procjeni rizika na radnom mjestu.

Prema njenim riječima, poslodavci u Crnoj Gori moraju pripremiti odgovarajuća sredstva kako bi svojoj firmi omogućili pronalaženje pravih odgovora vezanih za pitanja sigurnosti na radnom mjestu.

Karanikićeva je pojasnila da se to prevashodno odnosi na provjeru obaveza, imenovanje odgovornih osoba i angažovanje stručnih saradnika.

"Vrsta podrške zavisi od vrste posla, prirode rizika, veličine preduzeća, specifičnosti u zakonodavstvu. Ocjenjuje se da troškovi poslodavaca u ovoj oblasti mogu biti ogromni. Za mala i srednja preduzeća, troškovi samo jedne

foto VESTI

nesreće na radu mogu biti finansijska katastrofa. Za poslodavce, direktni troškovi mogu biti plaćanje neobavljenog posla, medicinski troškovi, popravka ili zamje-

na pokvarene mehanizacije i opreme, redukovana ili privremeno zaustavljena proizvodnja, povećani administrativni i troškovi obuke, moguće smanjenje kvaliteta posla, negativan efekat na moral radnika", kazala je Karanikić za *Evropski puls*.

Ona je dodala da se kao indirektni troškovi mogu "pojaviti" zamjena povrijeđenog-oboljelog radnika, ističući da je u tom slučaju novom radniku potrebna obuka i vrijeme da dostigne nivo produktivnosti starog.

Prije nekoliko dana zapošljena u jednom salonu namještaja, koja je željela da ostane anonima (identitet poznat autoru teksta), dobila je otkaz "zbog nepažnje".

Prije nego što su joj doktori uspjeli staviti dva konca na posjekotinu zadobijenu nemamernim lomljenjem ogledala, poručeno joj je da se više ne vraća na posao.

Cijenu slomljenog ogledala osjetiće i na oproštajnoj plati.

Posljednji seminar na Cetinju posvećen zaštiti na radu završen je prije desetak dana.

ŠTO SADRŽI AKT O PROCJENI RIZIKA

Akt o procjeni rizika, prema važećem Zakonu, na radnom mjestu treba da sadrži podatke o postojećem stanju, odnosno korišćenju proizvodnih i drugih kapaciteta, načinu i postupku procjene rizika, planu mjera za sprečavanje, otklanjanje ili smanjenje nivoa rizika, zaključak te izmjene i dopune akta o procjeni rizika.

Vrste opasnosti na radnom mjestu odnose se naročito za sljedeće faktore: mehaničke – vezane za korišćenje sredstava za rad, sa karakteristikama radnog mjeseta, za upotrebu električne energije, za opasne materije, za fizičke štetnosti, za biološke štetnosti, za mikroklimatske uslove, za odnose zaposlenih na radnom mjestu, za psihološke uslove, za organizaciju rada, te one koje su vezane za ostale faktore (rad sa životinjama, rad u atmosferi sa niskim ili visokim pritiskom, nepovoljni vremenski uslovi, rad pod zemljom, na visini ili dubini). Takođe, ovaj akt podliježe izmjeni ukoliko utvrđene mjere nijesu odgovarajuće ili odstupaju od procijenjenog stanja.

S obzirom da Pravilnikom o procjeni rizika na radnom mjestu nije predviđen jedinstveni obrazac na osnovu kojeg bi preduzeća mogla kreirati soštveni akt, jedna od mogućnosti predviđena zakonom je i da poslodavac obavljanje poslova procjene rizika na radu povjeri ovlašćenoj osobi ili preduzeću registrovanom za te poslove.

DA LI JE CRNA GORA SVIJETLA TAČKA U REGIONU ILI HIBRIDNA SOFISTICIRANA AUTOKRATIJA

Piše: Neđeljko Rudović

Glavni izazov za crnogorsku vlast sada predstavlja sprovođenje zakona i transformisanje nacionalnih strategija i akcionih planova u konkretnе i vidljive rezultate. To će biti od velike važnosti za crnogorske građane, od kojih su mnogi skeptični u vezi sa stvarnim promjenama koje se tiču njihovih života, piše u Izvještaju o Crnoj Gori koji je nedavno usvojio Komitet ministara Savjeta Evrope (SE).

Ovakva teza posmatrača najstarije panevropske organizacije, koja formalno nema dodirnih tačaka sa Evropskom unijom (EU), ponovo je aktuelizovala dilemu da li se u Crnoj Gori istinski sprovode reforme neophodne za približavanje EU ili ih Vlada mahom simulira ne uspjevajući ili ne želeći da ih sproveđe u djelo. Kada se pogledaju izvještaji o radu Vlade i Skupštine onda je nesporno da se Crna Gora solidnim tempom kreće ka Zapadu. No, stvarnost izgleda drugačije, potrebno je dosta vremena da nove institucije zažive, a stare da izađu na pravi put i oslobode se političkog uticaja, korupcije, neznanja i neprofesionalnosti.

Pitanje zbog čega "reforme" postoje najviše na papiru ima dva odgovora: slabost administrativnih kapaciteta ili nedostatak političke volje.

Kako vrijeme odmiče, ovaj prvi će biti ili bi morao da bude sve manje pominjan, dok će politička volja ipak ostati ključ za eventualni dalji napredak Crne Gore ka društvu prosperitetnih, uređenih država u kojima se zakoni sprovode jednako prema svima.

Akcionim planovima, agendama i

Od agende do Kosova

strategijama su pokrivene sve važne oblasti, ali realnost, između ostalog, izgleda i ovako: međunarodne organizacije ukazuju na nedostatke transparentnosti u privatizaciji i finansiranju partija, sumnjive veze ruskih investicija sa lokalnom političkom moći, politizaciju pravosuđa, kontrolu administracije i medija i njihovo korišćenje za političke interese DPS – a, neuspjeh u borbi protiv korupcije, pranja novca i organizovanog kriminala... Uz to, brojne agencije, uprave i komisije formalno su osnovane, ali još nijesu ni počele da rade ili su im data suviše slaba ovlašćenja po kojima mogu samo da usvajaju izvještaje i pišu preporuke koje нико nema obavezu da poštuje. Recimo, Uprava za antikorupcijsku inicijativu teško može da iznese svoj posao i utiče na smanjenje korupcije kada, kako uočavaju strani

Vladajuća koalicija ubličava Savjet uglavnom po svojoj mjeri, tako da joj svako malo stižu ocjene da "nezavisnost medija od političkog uticaja, naročito javnog servisa, treba da bude ojačana".

Kada pitate kritički orientisanu javnost, slika Crne Gore je izrazito tamna: zarobljene državne institucije koje kontrolišu zvaničnici vladajuće stranke sa tendencijom da bude "legantno" ugušena sloboda misli i javnog izražavanja preko kontrolisanih sudija metodom podnošenja brojnih tužbi. Kada pitate vlast, Crna Gora je jedna od najsvijetlijih tačaka u regionu koja stabilno ide naprijed. Možda je istina negdje u sredini ili blizu sredine, s tim što kao mjerodavne treba uzimati izvještaje Evropske komisije i relevantnih međunarodnih organizacija zato što onaj ko stoji sa strane ipak bolje vidi što se dešava unutra.

Kada pitate kritički orientisanu javnost, slika Crne Gore je izrazito tamna: zarobljene državne institucije koje kontrolišu zvaničnici vladajuće stranke sa tendencijom da bude "legantno" ugušena sloboda misli i javnog izražavanja preko kontrolisanih sudija metodom podnošenja brojnih tužbi. Kada pitate vlast, Crna Gora je jedna od najsvijetlijih tačaka u regionu koja stabilno ide naprijed. Možda je istina negdje u sredini ili blizu sredine

posmatrači, "nema resurse, mandat i funkcionalnu nezavisnost da bi igrala ozbiljnu ulogu u suočavanju sa korupcijom i njenom sasijecanjem". Uz to, Zakon o slobodnom pristupu informacijama, koji važi za izuzetno važno oruđe za borbu protiv korupcije promovisanim transparentnosti i javne odgovornosti, se selektivno primjenjuje jer sudovi taj zakon slabo sprovode, naročito kada je u pitanju privatizacija. Nevladine organizacije i civilno društvo suočavaju se sa dugim, teškim i skupim procesom dobijanja pristupa informacijama.

Što znači izbjegavati evropska pravila, simulirati ih i pakovati u prevaziđeno domaće pakovanje najbolje svjedoči Zakon o javnim radio-difuznim servisima RTCG po kojem vlast ne smije da se miješa u izbor članova Savjeta RTCG.

Crnogorsku svakodnevnicu jedan od opozicionih čelnika opisao je sa tri riječi: "hibridna sofisticirana autokratija".

"Posmatrano spolja, mi imamo sve one sadržaje, koje ima demokratski svijet. Imamo izbore, višestrančki parlament, koalicionu vladu, nevladin sektor i mnogo toga još."

Posmatrano iznutra – još smo u jednostranačju, jednoumlju i neslobodi, sa krajnje negativnim i sumnjivim sistemom vrijednosti, predaleko od pravne države i vladavine prava".

Tako kaže Miodrag Živković, a međunarodni posmatrači se slažu u jednom: zahvaljujući spremnosti EU da Mila Đukanovića smatra faktorom stabilizacije u vrijeme neizvjesnosti oko Kosova, Crna Gora će nastaviti da napreduje ka svom cilju – članstvu u EU i NATO.

PREDsjEDNIK EPUS-A ŽIVORAD KOVAČEVIĆ KAŽE DA NEMA MJESTA NERVOZI
ZBOG ODLAGANJA APLIKACIJE

Bitno je da ne postoji anticrnogorski lobi u Briselu, a zastoja će uvijek biti

Predsjednik Evropskog pokreta u Srbiji (EPuS) i ugledni dugogodišnji diplomata bivše Jugoslavije Živorad Kovačević kazao je da u Crnoj Gori nema razloga za nervozu zbog toga što se odlaže apliciranje za članstvo u EU.

"Pošto je ovdje sve išlo dosta brzo nema razloga ni za kakvu nervozu. U suštini, nemate nikakav snažan anticrnogorski lobi u Evropi. Ako toga nema, onda je pitanje da li će to biti ovoga ili onoga mjeseca, što je u osnovi svejedno, bez obzira što je svaka Vlada zaинтересovana da to bude što prije", izjavio je Kovačević u intervjuu za *Evropski puls*.

On je dodao da su demokratske institucije u Crnoj Gori stasale, da postoje i rade i da je sada riječ o jednoj stabilnoj zemlji.

"Crna Gora će, naravno, morati da rješava probleme na koje EU ukazuje. Ako si se opredijelio za put u EU onda moraš da ubrzaš rješavanje tih problema. U tom pogledu neće biti gledanja kroz prste, EU će sigurno insistirati na borbi protiv korupcije, organizovanog kriminala, slobode medija... U tom pogledu neće biti gledanja kroz prste, EU će sigurno insistirati na tim pitanjima

- Koji su, prema Vašem mišljenju, razlozi zbog kojih crnogorska Vlada odlaže apliciranje za EU?

Tu bih rekao dvije stvari. Jedna su, takozvana, tekuća pitanja u EU koja zavise od mnogih okolnosti. EU ima sopstvene probleme, ona je u osnovi dosta troma birokratska struktura... Druga bitna stvar, mi-

Živorad Kovačević

foto VIESTI

slim da sa stanovišta politike, u EU nema nikakvog oklijevanja i da se strateški ne postavlja pitanje

Ako se opredijelila za put u EU, Crna Gora mora da ubrza rješavanje pitanja borbe protiv korupcije, organizovanog kriminala, slobode medija... U tom pogledu neće biti gledanja kroz prste, EU će sigurno insistirati na tim pitanjima

aplikacije Crne Gore. Onaj koga se to tiče može da bude malo nervozan što se usporava nešto što je očekivao. Međutim, takvih malih zastoja na putu ka EU će biti i dalje.

- Kako će se formiranje Vlade u Srbiji odraziti na evropske integracije zapadnog Balkana?

Samo formiranje demokratske Vlade u Srbiji, bez obzira na njenu strukturu, predstavljalo bi dobru opciju za evropske integracije regionala.

Savršeno je jasno da bi Vlada

koju bi činile antievropske snage, ovog puta predvođene (Vojislavom) Koštunicom bila pogubna i za Srbiju, a u dobroj mjeri i za region. Ne bi bilo realno očekivati ozbiljniju saradnju u regionu i sa EU, makar ta Vlada pokazivala neku spremnost za to.

- Da li to podrazumijeva i da će EU države zapadnog Balkana primiti u paketu, bez obzira što Brisel zvanično zastupa politiku regate?

Taj princip primanja prema individualnim performansama ostaje, ali u nekoj istorijskoj perspektivi uvijek se posmatra cijeli region.

U osnovi će sve zemlje regionala biti primljene u paketu, s tim što je sasvim realno da Hrvatska bude prva. Poslije toga, mislim da će sta-

bilizacija odnosa u regionu jednoставno imati logiku ubrzavanja procesa pridruživanja...

- Zagovornici članstva Crne Gore u NATO tvrde da su evroatlanske i evropske integracije nedjeljivi procesi, navodeći dva posljednja talasa proširenja kao primjer za tu teze. Sa druge strane, Malta i Kipar su postale članice EU, a da prethodno nijesu ušle u NATO. Da li Crna Gora može u EU, bez članstva u NATO?

Taj prethodni argument me podsjeća na to zašto bi Srbija

moralu u EU kad Švajcarska i Norveška ne idu. Da smo mi Švajcarska i Norveška onda bismo mogli o tome da razmišljamo. Te dvije stvari su itekako povezane.

Na kraju krajeva, bezbjednosni kišobran je ključna stvar za EU – ona ima nepovjerenje prema zemlji koja taj kišobran ne prihvata. Nikada vam EU neće reći: ne možete kod nas zbog toga što nijeste u NATO-u. Ali, ta vam vrata neće otvoriti.

- Kako gledate na to što dio crnogorskih intelektualaca kritikuje Brisel zato što Đukanoviću, sa obrazloženjem da je važan za stabilnost regiona, gleda kroz prste, bez obzira na probleme sa korupcijom i kriminalom?

U osnovi će sve zemlje regiona u EU biti primljene u paketu, s tim što je sasvim realno da Hrvatska bude prva. Poslije toga, stabilizacija odnosa u regionu jednostavno će imati logiku ubrzavanja procesa pridruživanja

foto Vlijesti

Ne mogu i ne želim da se upuštam u raspravu unutar Crne

Gore. Svi oni koji gledaju na te procese znaju da je ta ista EU podržavala Vladu premijera Koštunice i to prije nego što su napravili Vladu sa demokratima. Oni insistiraju samo na kriterijumima za prelazak u novu fazu pridruživanja EU. I to je dovoljno kao pomoć demokratiji u Crnoj Gori. Dalje od toga sigurno neće ići. Illuzija je da vodeće članice EU delikatno ulaze u unutrašnje odnose u zemljama regiona, sem ako se nešto drastično ne desi.

- Zar nije drastično miješanje u unutrašnje stvari kada nekoliko dana prije predsjedničkih izbora Solana tapše po ramenu Đukanovića?

Da se razumijemo, oni imaju svoje prioritete. Njihov apsolutni prioritet je stabilnost u regionu. Zašto je nametnut Beogradski sporazum? Zbog toga što su u tom trenutku EU i Solana lično računali da je Crna Gora podijeljena i da bi se tada održavanjem referendumu tenzije prelile u region. Oni su to podržali ne interesujući ih pri tom kakva je ta nova državna tvorevina, koja je stvarno bila čudna. S tim se mora i dalje računati, njih stabilnost interesuje, a ne političke opcije.

V. ŽUGIĆ

KLJUČNO JE OBJASNITI ŠTO DONOSI ČLANSTVO U EU

- Utisak je da su u Crnoj Gori evropske integracije još u sferi "visoke politike" i političkih fraza. Kada će se crnogorski građanin suočiti sa onim što u njegovom svakodnevnom životu znači evropski standardi?

Istorijsa zemalja koje su ušle u EU pokazala je da je godinu, godinu i po dana pred ulazak u Uniju porastao takozvani euroskepticizam. To je sasvim razumljivo. S jedne strane to je strah od gubitka identiteta, a s druge je to što ljudi prethodno nijesu shvatili što time dobijaju.

Ja sam predsjednik NVO kojoj je od 1992. godine osnovna misija da građanima, običnim riječima, objasni obična pitanja koja se tiču EU.

Na ishod izbora u Srbiji jedna od stvari koja je odlučujuće uticala je da su se sjutradan, poslije potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), desile dvije stvari. To su besplatne vize za građane Srbije od 17 zemalja EU i sporazum sa "Fiat"-om.

Potpredsjednik "Fiat"-a rekao je "mi smo potpisali ovaj sporazum danas, zato što ste vi potpisali onaj juče". Ta veza nije baš tako direktna kao što izgledala u očima građana Srbije, posebno Kragujevca, ali su oni vidjeli jasnu korist od potpisivanja SSP-a.

Mislim da su sada u Srbiji, u ovoj kampanji, bolje nego ikada, zarad sebe, proevropske snage nastojale da objasne što znači EU i integracije. Ranije su te iste snage to pitanje potpuno potcenjivale, sve se završavalo na opštim fraza ma koje za jednog građanina ne znače ništa. Opštoj frazi može efikasno da se suprotstavi druga opšta druga fraza o tome da li je nešto dobro ili nije.

Evropske snage – Vlada, nevladin sektor, mediji treba da doprinesu da se objasni što je EU, pri tom ne krijući ništa jer ta Evropa nije nikakav raj na zemlji.

Zašto se ne treba opterećivati rokovima

Piše: Brano Mandić

Teško da bi se bajka završila srećno da Pepeljuga nije vodila računa o rokovima.

Iako Evropska unija nije zla mačeha, (makar je takvom ne predstavljaju ovdašnji zvaničnici), Crnoj Gori ostaje da završi kućne poslove, aplicira za naklonost mладог princa, odnosno, stigne do željenog članstva u EU.

Državni je vrh na tom putu promijenio retoriku u odnosu na ranije godine kada je Crna Gora takođe bila pred istorijskim ciljevima. Dok su uoči referendumu rokovi bili omiljeni predmet spekulacija, čak i političara, onoga trenutka kada je Unija prestala da ima alternativu rokovi su postali tema za izbjegavanje.

Umjesto toga, Đukanović, Ročen i Đurovićeva predlažu da se javnost usresredi da se dostigne evropski kvalitet života.

Ročen kaže: "pitanje datuma aplikacije je nepotrebno ispolitizovano. Nepotrebno je nametnuta dilema aplicirati ili ne aplicirati sad. Kao da je to biti ili ne biti našeg daljeg evropskog progresu".

Odvajati rokove tranzicije od

Dirljivo naprednom tezom kako suština, vlast osim što pokazuje zrelost introspekcije, istovremeno i opravdava svako moguće kašnjenje

samog procesa ne bi bila zamjena teza kada bi se uspjeli "na evropskom putu" mogli mjeriti nekako drugačije nego konkretnim sporazumima i ugovorima sa Briselom, kakav je bio o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, a kakva bi trebalo da bude i aplikacija za članstvo.

Koliko god pošteno zvučala zanesenost evropskim načinom života

kada o njemu kao krajnjem cilju govori Đukanović, datumi su jedini do kraja egzaktni oblici priznanja koje zemlja pretendent i njen premijer mogu dobiti iz Brisela, izuzmu li se predizborna tapšanja po ramenu.

U prevodu, što prije država potpiše kakav sporazum sa EU, aplicira ili postane kandidat, sa više sigurnosti njeni čelnici mogu da govore o napretku u dostizanju evropskih standarda. (Naravno, tu su i izveštaji Evropske komisije kao stvoreni da se na osnovu njih shvati

nas "ne interesuju rokovi nego suština", vlast osim što pokazuje zrelost introspekcije, istovremeno i opravdava svako moguće kašnjenje

koliko se napredovalo, ali praksa je pokazala da opozicija i vlast dijametalno tumače proste poruke koje Brisel na taj način šalje).

Dirljivo naprednom tezom kako nas "ne interesuju rokovi nego suština", vlast osim što pokazuje zrelost introspekcije, istovremeno i opravdava svako moguće kašnjenje. Kada Đukanović kaže da ne želi da se udvara Evropskoj uniji, on

poručuje da ima dostojanstvo, što je za političara pohvalno, ali i da je uzalud udvarati se čudovitom Briselu koliko god (ne)ispunjavalji domaće zadatke.

Postoji ta tendencija zatvaranja Evropske unije, postoje njihovi izbori i interesi, ali se mi, kao i prije, kvalifikujemo jasnim rezultatima i željom da budemo što prije član Unije", priznaje predsjednik Skupštine Ranko Krivokapić.

Čini se da zvanična Podgorica zna da korupcija, nacionalizam i kriminal nijesu spriječili Bugarsku da postane članica elitnog društva, kao što obračun sa istim pošastima ne garantuje prijem Crnoj Gori.

Ako Brisel pričom o evropskim standardima maskira svoje realpolitičke rezone, onda se može postaviti pitanje da li ovdašnja vlast fetišizuje evropske standarde kako bi maskirala vlastitu nesposobnost da političku utakmicu dobije u razumnom roku.

Koliko god Gordana Đurović ironično govorila kako je omiljeno pitanje crnogorskih novinara kada

ćemo postati članica EU, od tog pitanja trenutno je značajnije samo kada će Crna Gora to članstvo od Brisela zatražiti.

Ukoliko je tačno da irski referendum o Lisabonskoj povelji koči zvaničnu Podgoricu da nastupi agilnije, onda bi ovdašnji čelnici trebalo da odgovore zbog čega je opasno da prosječni Irac na dan referendumu u novinama pročita kako Crna Gora želi članstvo. Trebalo bi da odgovore i ko je nacionalni interes ostavio na milost i nemilost talentu nekog irskog novinara koji bi na naslovnoj strani uz ime Montenegro prislonio brdo podataka kojima su se služili i scenaristi posljednjeg James Bonda – o švercu, korupciji i organizovanom kriminalu. Tek da ne ispadne da se baš sve odlučuje u Briselu.

Ipak, takav stav ima svoje jako uporište u stvarnoj slici Evropske unije koja se uporno izbjegava prikazati građanima, a koja je naličje raspjevanih trgova i balona punih helijuma što ih na Dan Europe složno puštaju briselski i lokalni političari.

Pridruženje je politička odluka i

država kandidat može dostići administrativnu staloženost jednog Luksemburga ili sniziti stopu kriminala ispod portugalske, pa opet ostati bez članstva. O tome, naravno, ni riječi u zemlji gdje nema ni euroskeptika. Jedina kritika bri-selske realpolitike stizala je minulih

Ukoliko je tačno da irski referendum o Lisabonskoj povelji koči zvaničnu Podgoricu da nastupi agilnije, onda bi ovdašnji čelnici trebalo da odgovore zbog čega je opasno da prosječni Irac na dan referendumu u novinama pročita kako Crna Gora želi članstvo. Trebalo bi da odgovore i ko je nacionalni interes ostavio na milost i nemilost talentu nekog irskog novinara koji bi na naslovnoj strani uz ime Montenegro prislonio brdo podataka kojima su se služili i scenaristi posljednjeg James Bonda – o švercu, korupciji i organizovanom kriminalu. Tek da ne ispadne da se baš sve odlučuje u Briselu

godina iz pera profesora **Milana Popovića** koji je *persona non grata* ne samo za vlast nego i za fakultet na kojem godinama predaje.

To što je crnogorska javnost politički nepismena plaća se na izborima, ali kada ni na Univerzitetu ne postoji suvisla rasprava o evropskim političkim dilemama nego se proces prihvata aksiomski, zdravo za gotovo – to je idealna pozicija za jednu vlast da prede unedogled o putu u EU kao o

tajnoj medicini bledolikog. Toliko su građani neinformisani, da ministri-ma samo fale alhemičarske kapulaže kada počnu o integracijama kao procesu s onu stranu vremena i rokova, do kojih se standardnim kognitivnim operacijama ne može doći.

Ukoliko je tačno da irski referendum o Lisabonskoj povelji koči zvaničnu Podgoricu da nastupi agilnije, onda bi ovdašnji čelnici trebalo da odgovore zbog čega je opasno da prosječni Irac na dan referendumu u novinama pročita kako Crna Gora želi članstvo. Trebalo bi da odgovore i ko je nacionalni interes ostavio na milost i nemilost talentu nekog irskog novinara koji bi na naslovnoj strani uz ime Montenegro prislonio brdo podataka kojima su se služili i scenaristi posljednjeg James Bonda – o švercu, korupciji i organizovanom kriminalu. Tek da ne ispadne da se baš sve odlučuje u Briselu

Zato je jeres pitati u kojoj petoljetki se može očekivati da srednja klasa dostigne onaj nivo života što ga je imala u SFRJ, a koji joj se obećava kroz članstvo u Uniji.

Na kraju, umjesto blefa da podgoričke lidere ne interesuju rokovi, mnogo je realnije reći da ih nije zapalo da o rokovima na bilo koji način odlučuju, a sve zbog političke istorije koju su pisali od 1989. godine.

Pošteno bi bilo da za to preuzmu odgovornost, ali ponašaju se jednostavno ljudski, kao pobjednici na izbora kojima građani nijesu tražili bilo kakvo pokajanje i polaganje računa.

Zato je, tako mu Bog pomogao, predsjednik Filip Vujanović prije nekoliko dana položio zakletvu. "Nema ljepšeg, nema ljepšeg..." načina da se prikaže njegov demagoški potencijal od citata, kao stvorenenog da se prevede na latinski.

"Članstvo u Evropskoj uniji je uslov i garancija kvalitetnijeg života svih naših građana. A kada sa dostignutim standardima, Evropska unija bude u Crnoj Gori, tada će integracija naše države biti obaveza EU".

Autor je novinar dnevnog lista "Vijesti"

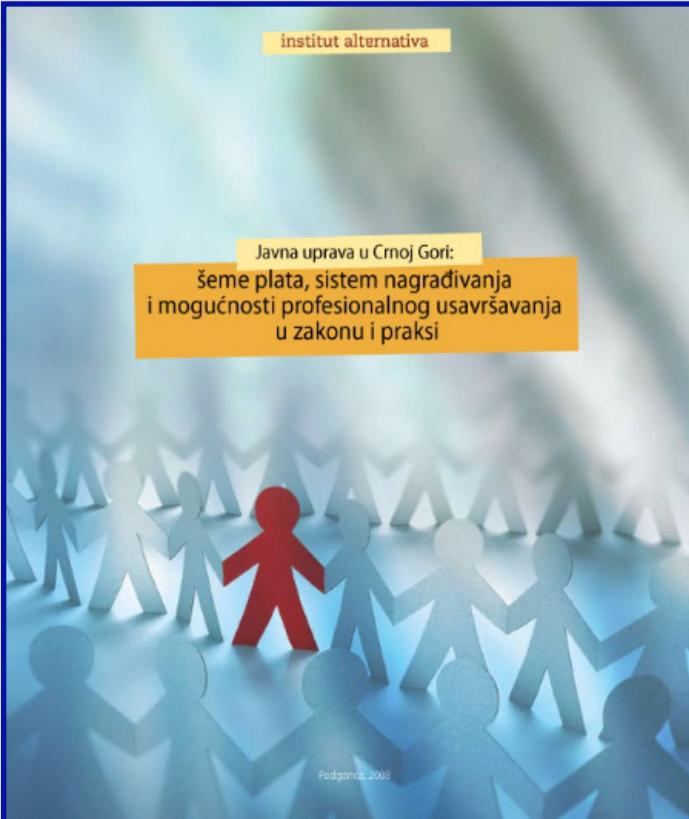

ŠTO PREPORUČUJE INSTITUT ALTERNATIVA ZA JAČANJE ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA CRNE GORE

Nema dobrih službenika bez motiva i sankcija

Crnogorska Vlada i Skupština trebalo bi da izrade jedan pravni akt koji bi regulisao naknade u svim državnim organima uprave, uključujući i nezavisne agencije u kojima su zarade najviše, kako ne bi dolazilo da odliva kvalitetnih kadrova u nezavisna tijela i privatni sektor, dok istovremeno treba raditi na motivaciji zapošljenih tako što bi, između ostalog, kriterijumi za napredovanje u karijeri i materijalne nagrade bili jasni.

To je ocjena iz dokumenta "Javna uprava u Crnoj Gori: šeme plata, sistem nagrađivanja i mogućnosti profesionalnog usavršavanja u zakonu i praksi" u kojem NVO Jan pregled postojećeg zakonodavstva i prakse, te uporednu Institut Alternativa (IA) daje detal-

analizu. Autori ove analize su: Jelena Džankić, Stevo Muk i Daliborka Uljarević, a čitav projekat je sproveden uz podršku Instituta za otvoreno društvo, Predstavništvo u Crnoj Gori (FOSI ROM).

Pozivajući se na ocjene stranih stručnjaka i dokumenta međunarodnih organizacija, uz sopstveno istraživanje u državnim institucijama, IA je dao i jasne preporuke u kojem bi smjeru kreatori crnogorske politike trebalo da razmišljaju, kada je riječ o jačanju administrativnih kapaciteta kao jednom od ključnih izazova Crne Gore na putu ka EU i uopšte uključivanju u moderne globalne tokove.

Tako se izvršnoj i zakonodavnoj vlasti preporučuje da uspostave jasan sistem opisa radnih mesta i odrede odgovornosti za svaku poziciju.

Rukovodioci državnih organa i institucija trebalo bi obavezno da pohađaju obuke o ocjenjivanju rada koje bi im pomogle da se lakše snađu sa ocjenjivanjem, dok one koji ne ocijene rad svih zapošljenih treba sankcionisati, sugestija je IA.

Autori dokumenta navode da se, prema Sigma izvještaju, ocjenjivanje rada prema kriterijumima, kao zakonska obaveza, još uvijek ne sprovodi u velikom broju upravnih tijela, te da tokom 2006. godine profesionalne sposobnosti preko 40% rukovodilaca nijesu

NAGRADITI SLUŽBENIKE KOJI RADE NA EVROPSKIM INTEGRACIJAMA

Za državne službenike i namještenike na poslovima evropskih integracija treba da bude uspostavljena standardizovana procedura nagrađivanja, a oni potpuno obaviješteni o mogućnostima koji će im biti pružene u budućnosti, navodi se u preporukama IA.

"Možda crnogorski politički činioци treba da uče iz mađarskog i rumunskog primjera. U slučaju Rumunije, EU je obezbijedila subvencioniranje državnim službenicima koji rade na EU integracijama po principu obrnute piramide (najniža subvencija ide službeniku sa najvećom platom, tako da su nadoknade uravnotežene). U Mađarskoj, svo osoblje koje je zapošljeno u javnoj upravi koja se bavi EU integracijama dobilo je stimulans kroz mjesečnu platu koja je duplo veća od plata u drugim dijelovima državne uprave. Trenutni efekat ovih promjena je motivacija stručnog i obučenog osoblja da se pozabave pitanjima vezanim za EU integracije. Ovo je poboljšalo rad mađarske javne administracije u fazi pregovaranja", piše u dokumentu IA.

ocjenjivane, iako postoji napredak u odnosu na 2005. godinu.

Podsjeća se da postoji institut utvrđivanja sposobnosti, kao mjera koju sprovodi starješina organa u slučaju da zapošljeni dobije ocjenu "ne zadovoljava", te da postoje disciplinske mjere protiv onih koji su optuženi za nedostatak profesionalizma.

Navodi se primjer Ministarstva zdravlja i socijalnog staranja u kojemu je 2007. godine dvoje upošljenih proglašeno odgovornim za povredu discipline, što je dovelo do smanjenja plate za 30%.

"Ostali dijelovi državne uprave, kao što je Sekretarijat za evropske integracije, nemaju kaznene mjere poput ovih. Prema tome, može se reći da zapošljeni u većini slučajeva ne odgovaraju za njihove

Zgrada Vlade Crne Gore

aktivnosti na radnom mjestu zbog činjenice da mehanizam za ocjenjivanje rada još uvijek ne

funkcionise i njihov profesionalizam ne može biti adekvatno ocjenjen, kao i zbog toga što mehanizmi sankcija nijesu standardizovani", zaključuju autori.

Preporučuje se i da se rukovodicima ukine pravo da odbiju da zaposle one koji ispunjavaju sve kriterijume za određenu poziciju, te da treba uspostaviti jasne smjernice za selekciju i proceduru žalbe, ako do toga dođe.

Takođe, trebalo bi pokrenuti pregovore sa sindikatom o izmjeni Opštег kolektivnog ugovora kako bi se postepeno smanjila važnost godina staža u računanju plata državnih službenika i namještenika.

Uz podsjećanje da dužina radnog staža, prema važećoj zakonskoj regulativi, obezbjeđuje da razlika između plate početnika i njegovog znatno starijeg kolege ide i do 35 %, ocjenjuje se da to može djelovati destimulišuće na mlađe kadrove.

Potrebno je, prema autorima analize, motivisati pripravnike koji su postigli najbolje rezultate da ostanu u javnoj upravi i to stvaranjem mogućnosti i za horizontalno i za vertikalno napredovanje u karijeri, zasnovano na zaslugama i kvalitetu, umjesto na automatskom napredovanju, te uvođenjem posebnih paketa naknade, usmjerenih

NA SRCU SIGURNOSNE STRUKTURE

Prema informacijama Uprave za kadrove od septembra prošle godine, u crnogorskoj državnoj upravi postoji 12, 640 sistematizovanih radnih mesta za državne službenike i namještenike, od čega je 10, 121 osoba zapošljena na neodređeno vrijeme.

Najveći broj zapošljenih je u Upravi policije (bez policijaca) – 5, 071, slijede Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave – 1,154 radna mesta, te Poreska uprava – 744. U Upravi carina ima 669 radnih mesta, Agenciji za nacionalnu bezbjednost 410 radnih mesta, Zavodu za izršenje krivičnih sankcija 405, te Ministarstvu odbrane 374.

Poređenja radi, navodi se u dokumentu, Ministarstvo za zaštitu ljudskih i manjinskih prava ima 11 zapošljenih, Ministarstvo pravde 40, Ministarstvo finansija 170, dok Sekretarijat za evropske integracije ima 39 radnih mesta.

"Ovi podaci govore da je veliki broj državnih službenika i namještenika zapošljen u oblastima državne uprave koje se bave sigurnosnim strukturama. U isto vrijeme, u nekim oblastima koje se bave pitanjima koja su direktno definisana Kopenhaškim kriterijumima (npr. pravosudna reforma, zaštita manjinskih prava, ekonomska stabilnost i usvajanje Acquis-a) radi znatno manji broj lica", zaključak je ove analize.

Dodaje se da opšta klasifikacija državnih službenika i namještenika prema polu, obrazovnom nivou, godinama rada, itd. još nije napravljena. Međutim, istraživanje obavljeno u osam državnih institucija ukazuje da je u njima broj službenika ženskog pola makar dva puta veći od suprotnog, da većina zapošljenih ima visoku školsku spremu i starosne je dobi između 30 i 50 godina.

Podvlači se organi državne uprave nemaju podatke o nacionalnoj/etničkoj pripadnosti zapošljenih, ai i da se iz odgovora anketiranih može vidjeti da struktura zapošljenih u državnim i lokalnim vlastima, te sudstvu, ne odgovara nacionalnoj strukturi ukupne populacije.

na stimulisanje kvalitetnog rada.

Preporuka je da pripravnike, te mlađe državne službenike i namještenike podučavaju najbolji državni kadrovi.

Ukazuje se da iz budžeta treba omogući dodjelu stipendija određenom broju kvalitetnih studenata i uopšte obezbjediti više sredstava za stručno usavršavanje osoblja, kao što je to urađeno u Sloveniji.

"Dinamika dodjele ovih stipendija treba da bude EU integracija. Trebalo bi da posprovedena nakon detaljne analize potreba državne uprave u svijetu

toje jasni kriterijumi i smjernice za dodjelu ovih nagrada, dok bi pro-

STARIJE KOLEGE U VELIKOJ PREDNOSTI

Prosječna neto plata državnih službenika i namještenika u 2008. godini iznosi 345 eura, što je približno jednako prosječnoj zaradi u 2007. godini.

"Prema tome, imajući u vidu pritisak inflacije, i povećanje troškova života koji je projektovan za 2008. godinu, zapošljeni u javnoj upravi će nastaviti da imaju plate niže od prosječnih", zaključak je IA.

Prema zakonima koji se odnose na računanje naknade u javnoj upravi mjesecačna zarada se sastoji od fiksнog dijela, dodatka na platu i varijabilnog dijela.

Najveći dio tog iznosa je fiksан, dok je sistem obračuna bio usmjeren na to da se obezbijedi kredibilna procjena truda državnih službenika i namještenika, koja bi rezultirala platama baziranim na zaslugama.

Uprkos tome, stručnjak za plate u Evropskoj agenciji za rekonstrukciju **Hugh Grant**, ocjenjuje da to nije otvorilo mogućnosti za horizontalnu pokretljivost, koja je najčešća praksa u zapadnoj Evropi gdje postoji manje razreda za plate, ali sa većom mogućnošću za unaprijeđenje unutar tih razreda koja je zasnovana na kvalitetu rada, a ne na automatskom napredovanju.

Autori analize osvrću se i na ocjenu Svjetske banke (SB) koja je u svom izvještaju ukazala da na računanje zarada u crnogorskom sistemu javne uprave previše utiču godine radnog iskustva.

"Nalazi stručne grupe SB pokazuju da državni službenici i namještenici imaju pravo da prime do 35% njihove osnovne plate, kao bonus za godine radnog iskustva", stoji u dokumentu uz podsjećanje zapošljeni sa preko 10 godina iskustva primaju dodatnih 0.75% po godini staža od osnovne plate, dok je taj procenat 1 kod onih sa preko 20 godina iskustva.

"Crnogorski slučaj je izuzetak u regionu, jer slični stimulansi u Srbiji ili BiH ne prelaze 0.5%. Ova praksa uopšte podriva one radnike koji imaju manje iskustva, ali koji su većom produktivnošću i boljim obrazovanjem u stanju da doprinesu realizaciji zadataka javne uprave", zaključak je analize Instituta Alternativa.

cedura trebala da bude potpuno transparentna. Primalac stipendije bi morao da se obaveže da će nakon završetka njezinih studija morati da radi unaprijed određen broj godina za državnu upravu", navodi se u dokumentu.

Predlaže se i uvođenje posebne kancelarije ili činovnika za kadrovska pitanja u svakom organu državne uprave koji bi, u saradnji sa starješinom organa, službenicima i namještenicima,

bio zadužen za planove za profesionalni razvoj. On bi istovremeno sarađivao sa Upravom za kadrove kako bi obezbijedio podatke neophodne za buduće treninge i seminare za državne službenike.

"Trebalo bi da postoje jasni kriterijumi za profesionalni razvoj i napredovanje. Na primjer, da bi se napredovalo na profesionalnom planu, svaki državni službenik bi trebao da prikupi određeni broj poena, koje bi dobijao nakon uspješno završenih treninga/seminara. Trebalo bi da postoje jasne smjernice o tome koliko se poena dobija nakon kojeg seminara, i da one budu zasnovane na dužini, težini i metodama testiranja. Drugi kriterijum za profesionalno napredovanje trebalo bi da bude efikasnost na radnom mjestu, koja bi se određivala kroz jasne mehanizme ocjenjivanja", navodi se u dokumentu.

Sugestija je i da bi centralni registar kadrova trebalo da uključuje sve podatke, zajedno sa statistikom o broju državnih službenika i namještenika prema godinama radnog staža, polu, zastupljenosti manjina, poznavanju stranih jezika, završenim specijalističkim obukama.

V.Ž.

MR BRANISLAV RADULoviĆ, GENERALNI SEKRETAR UDruženja pravnika Crne Gore

Evropska ili mastadont država

Potreba da se Crna Gora izgradi kao država sa punim opsegom državnog aparata, po uzoru na mnogo veće države EU, može imati u slučaju nekritičkog pristupa i loše posljedice, ocijenio je mr **Branislav Radulović**, generalni sekretar Udruženja pravnika Crne Gore za Evropski puls.

Prema njegovim riječima, Crna Gora bi trebala da ima nešto oprezniju politiku osnivanja novih državnih organa, nego što je to, primjera radi, bio slučaj sa Poljskom.

"Tokom ovog procesa, koji u osnovi jeste pozitivan, nijesu dovoljno uračunata dva elementa. Prvo, obim teritorije i stanovništva Crne Gore i drugo, sve novoosnovane institucije su uglavnom budžetski korisnici koji ga značajno opterećuju i dodatno uvećavaju obim, već glomaznog državnog aparata", pojasnio je Radulović.

Crna Gora treba ozbiljno da preispita strukturu svoje državne organizacije i enormno veliki broj novih upravnih organa i tijela

Dalje, dodao je on, pretjerana disperzija državnih funkcija jednako je loša za kvalitetno ustrojstvo državnog aparata kao i pretjerana centralizacija.

"U poslednjoj dekadi Crna Gora je značajno dislocirala dio klasičnih državnih funkcija, posebno u oblastima izvršne, regulatorne i kontrolne funkcije države. Pored toga, za svaku novu funkciju osniva se novi državni organ, pa tako Crna Gora danas ima 13 ministarstava, 15 uprava, 3 sekretarijata, 10 zavoda, 5 direkcija, 2 državne agencije, 3 regulatorne agencije, 5 državnih fondova...", kazao je Radulović.

Crna Gora, podvukao je on, već sada treba ozbiljno da preispita strukturu svoje državne organizacije i enormno veliki broj novih upravnih organa i tijela, čija tendencija intezivnog osnivanja ne jenjava, navodeći kao primjer Prijedlog zakona o državnoj imovini koji predviđa dva nova organa – Upravu za državnu imovinu i Zaštitnika državne imovine.

Stoga, Crna Gora, ocjenio je

foto VJESTI

Branislav Radulović

Radulović, može izvršiti "zipovanje" u pojedinim segmentima državnog aparata, a buduće potrebne i nedostajuće funkcije, prenjeti na već ustanovljenu državnu strukturu, ne umanjujući broj

potrebnih državnih funkcija.

"Time bi se izbjeglo da u jednoj oblasti imamo po nekoliko agencija ili tijela koja u osnovi vrše vrlo sličnu upravnu funkciju. Tako, primjera radi, samo u segmentu državnog aparata zadužnog za strane investicije postoje 3 posebno osnovana državna organa i potrošnja od milion eura budžetskog novca: Savjet za privatizaciju, Agenciju za privatizaciju i strana ulaganja, Agenciju za promociju stranih ulaganja i uz to sav "redovan" vladin aparat i resorno ministarstvo. Tu je i Direkcija za mala i srednja preduzeća, Fond za razvoj...", naveo je Radulović.

Njemačka je, sa 82 miliona stanovnika, ukazuje on, s druge strane objedinila tri samostalna državna organa za kontrolu osiguranja, banaka i berzi i hartija od vrijednosti, obrazlažući to potrebotom smanjivanja državnih troškova i smanjenjem administracije.

"I dok se u Crnoj Gori kvalitet zakonodavne aktivnosti uglavnom mjeri

kvantativnim pokazateljima, na drugoj strani, mnogo brojnije i po teritoriji i ekonomskoj snazi veće države upravo sprovode proces "regulatorne giljotine" sa ciljem eliminisanja balasta državnih službi i normative. U tom procesu one imaju na raspolaganju vrlo značajna finansijska sredstva Svjetske banke, poput Hrvatske koja je u 2007. godini realizovala projekat "Hitorez" sa ciljem redukcije državne strukture", podsjetio je generalni sekretar Udruženja pravnika Crne Gore.

On je podvukao da u ovoj priči treba napraviti jasnu razliku u odnosu na drugu krajnost promovisani u vidu "domaćeg" koncepta "mikro države sa 333 državna službenika", "koji osim što svojom spektakularnošću izaziva medijsku pozornost nema karakter ozbiljnijeg pristupa na ovu temu".

"Hiperprodukcija i neselektivan pristup zakonodavnoj aktivnosti generalno se u Crnoj Gori zvanično objašnjava "zahtjevom međunarodne zajednice". Međutim, potreba usaglašavanja sa Acquis-om, ne bi smjela završiti samo u vidu "gomilanja" novih institucija i tijela, tim prije što međunarodna zajednica jasno ukazuje da ne želi golu normativistiku bez efektivnog učinka", kazao je Radulović.

Prema njegovim riječima, samo gomilanje zakonskih rješenja bez dobro postavljenog koncepta državnih funkcija ne vodi do "briselske vlade".

"Na sreću prof. **Štiglic** ne ostavlja prostor za dilemu. Gori od državnih su samo privatni monopolji, tvrdi dobitnik Nobelove nagrade za ekonomiju", naveo je Radulović i zaključio da je potrebno iz faze kvantitativnog preći u fazu kvalitativnog zakonodavstva, kako se u nekom od sljedećih izvještaja Evropskog parlamenta, u dijelu o pravnom poretku, ne bi našla rečenica: "namjera da se izgradi država hiper produkcijom normative i pretjeranom disperzijom državnih funkcija može za posljedicu imati samo njenu razgradnju".

V.Z.

KOLIKO ZAHTJEVNI TESTOVI ZA PRIJEM NA POSLOVE U INSTITUCIJAMA EU
ODBIJU DOBRIH KANDIDATA

Maraton za dobro plaćen posao u EU

Manje od 3% šanse da uopšte dobijete posao. Mjeseci rada, učenja napamet stotina akronima i imena nepoznatih političara da bi mogli da odgovorite na trik pitanja u par sekundi. Ko bi to radio?

Svake godine, desetine hiljada Evropljana rade baš to, kada se odluče da učestvuju u maratonu za posao u službama institucija Evropske unije (EU). Nagrada je prava rijekost u 21 vijeku: dobra plata, minimum poreza i doživotna služba.

"Priprema za učešće u trci je velika avantura, kojoj posvećujete svo vaše vrijeme, vaš život", objašnjava jedan asistent u Evropskom parlamentu (EP), državljanin Mađarske, koji je par puta učestvovao u sličnim konkursima.

"To vam je kao sport...morate da trenirate svakog dana", dodaje naša druga sagovornica, koja nije uspjela da dobije posao.

U posljednjih pet godina, više od 290, 000 se prijavilo za posao u EU. Od toga je samo 7, 049 dobito posao u institucijama ovog elitnog kluba od 27 zemalja, najviše njih u Briselu, ali i u Luksemburgu i par drugih država članica.

Proces prijava na konkurs traje najmanje godinu, ponekad i tri do četiri godine, od ispita na kojem polažete istoriju, politiku i finansije Unije do usmenih i pismenih

"Priprema za učešće u trci je velika avantura, kojoj posvećujete svo vaše vrijeme, vaš život", objašnjava jedan asistent u Evropskom parlamentu

matematičkih testova.

"Morate biti osoba kojoj leže ispiti, nije dovoljno da ste samo dobar kandidat/kinja za taj posao",

kaže **Jasmine Seiffert**, 39-godišnja Njemica koja je pokušala da dobije posao lektorke u EU.

Početni ispit je prava noćna mora za većinu kandidata i razlog što oni najodlučniji provode

Svake godine, desetine hiljada Evropljana rade mjesecima, uče napamet stotine akronima i imena nepoznatih političara kada se odluče da učestvuju u maratonu za posao u službama institucija EU. U posljednjih pet godina, više od 290, 000 se prijavilo za posao u EU. Od toga je samo 7, 049 dobito posao u institucijama ovog elitnog kluba od 27 zemalja, najviše njih u Briselu, ali i u Luksemburgu i par drugih država članica

vikende i vikende bubajući detalje o programima EU. To je i prvi krug koji najveći broj kandidata nikad ne prođe.

Evo nekoliko primjera pitanja koji budući službenici EU moraju da znaju:

– Prema posljednjem ispitivanju javnog mnjenja, koliko ljudi smatra da je njihova zemlja profitirala od članstva u EU?

- Što je program "Inteligentna energija za Evropu"?
- Što su PRINCE, CAFE i "Petersberg misije"?

Testovi verbalnog snalaženja i zaključivanja mogu biti o bilo čemu, od Biblije do pro-Tibetanskog aktivizma **Brad Pitt**-a, kao što se da vidjeti iz primjera testova na internet stranici Evropske kancelarije za odabir kadrova (http://europa.eu/epso/index_en.htm).

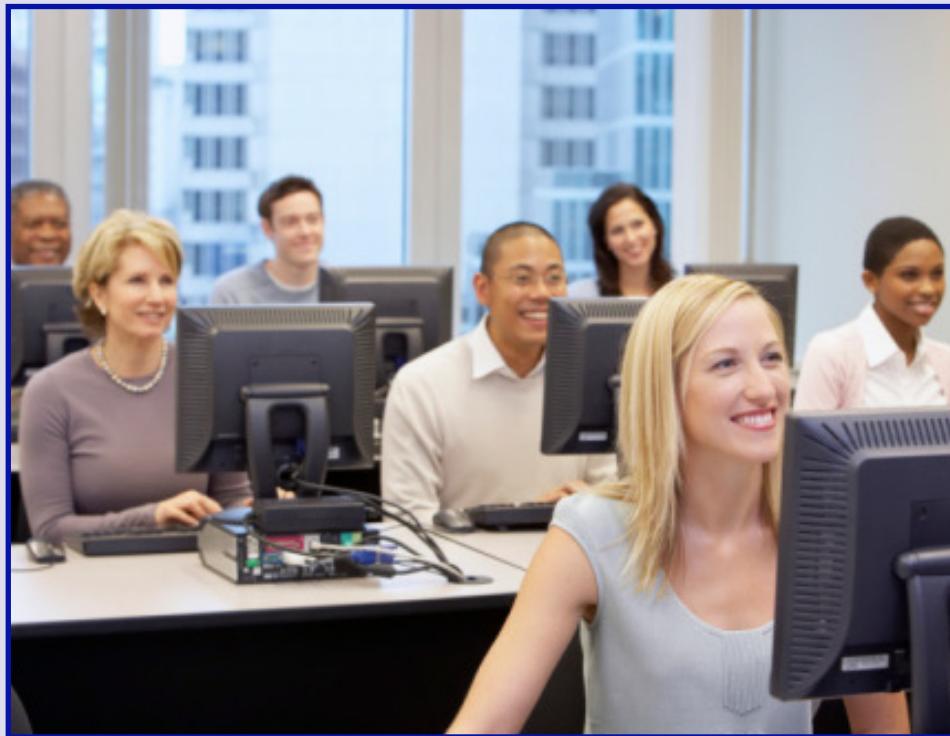
"Teško je ne uspaničiti se kada vidite tabelu na ekranu i morate da pronađete rješenje u roku od 120 sekundi", kaže kandidat iz Mađarske.

Onima koji imaju sreće pripadaju značajne nagrade.

Uz nisko oporezovanu platu idu posebne naknade za djecu, stan i život u inostranstvu, pa tako najniže plaćeni službenik u EU sa dvoje

djece prima 3, 681 euro mjesечно. Guy van Biesen, stariji službenik u Evropskoj kancelariji za odabir kadrova (European Personnel Selection Office), tvrdi da je upravo u domenu najnižih plata EU daleko atraktivnija u poređenju sa privavnim sektorom. Na samom vrhu ljestvice u evropskoj administraciji – poput mjesta generalnog sekretara jedne od institucija – plate mogu biti i preko 15 000 eura mjesечно.

Opisi poslova u mnoštvu evropskih institucija se ređaju od savjetnika za vazdušni transport do

prevodioca, službenika za komunikacije, stručnjaka za trgovinu sa Latinskom Amerikom do saradnika u jednom od sudova u EU.

Jesu li takvi testovi najbolji način da se pronađu kandidati za evropsku administraciju od preko 30, 000 članova koji će nakon toga stvarati i sprovoditi evropske saobraćajne, migracione i ekonomске politike?

Upitana zašto se prijavila na konkurs, Poljakinja **Evelina Schulz** kaže: "Tražim zagarantovan posao u evropskom okruženju".

"Naravno, novac je presudan", dodaje ona.

Evelina, međutim, tvrdi da se nije prijavila za poslove u kojima je prekvalifikovana, poput većine njenih poljskih kolega koji dolaze privučeni boljim platama od onih koje mogu zaraditi kod kuće na daleko odgovornijim pozicijama.

"To nisam htjela da radim, ne želim da budem sekretarica godinama", kaže Schulz, koja radi kao asistentkinja jednog od članova Evropskog parlamenta, što je ne čini službenicom EU.

U međuvremenu je razvijena čitava industrija obuke i izdavanja udžbenika za EU testove.

Schulz je platila 150 eura za jednodnevni kurs organizovan od strane njemačkog ministarstva inostranih poslova kako bi popravili

šanse za uspjeh svojih državljana, i pripremala se za ispit svakog vikenda tokom tri mjeseca.

"Ako živite van Brisela i ne znate čak ni da takvi udžbenici

Uz nisko oporezovanu platu idu posebne naknade za djecu, stan i život u inostranstvu, pa tako najniže plaćeni službenik u EU sa dvoje djece prima 3, 681 euro mjesečno. Na samom vrhu ljestvice u evropskoj administraciji – poput mjesta generalnog sekretara jedne od institucija – plate mogu biti i preko 15, 000 eura mjesečno

postoje, šanse za uspjeh su vam približno ravne nuli", kaže 28-godišnji kandidat iz Brisela.

Oni koji polože inicijalni ispit ulaze u drugi krug gdje se preispituju njihove kvalifikacije u oblasti za koju su se prijavili, nakon čega dolazi intervju. Imena uspješnih kandidata se zatim sa-

kupe u listu sa koje različite institucije EU mogu da odaberu svoje. čak ni onda posao nije zagarantovan i proces može da traje par godina.

Jesu li takvi testovi najbolji način da se pronađu kandidati za evropsku administraciju od preko 30, 000 članova koji će nakon toga stvarati i sprovoditi evropske saobraćajne, migracione i ekonomске politike?

Mnogi kandidati tvrde da neki od najboljih ispadnu u prvom krugu.

Schulz, koja još uvijek čeka na rezultate konkursa objavljenog prije godinu i po dana kaže da sama činjenica da proces toliko traje odbija najkvalitetnije kandidate.

Van Biesen, međutim, tvrdi da je sistem do sada snabdijevao institucije EU visoko kvalitetnim kadrovima, iako je i mnogo dobrih kandidata otpalo u procesu.

"Uvijek ćete izgubiti par dobrih kandidata ako imate sistem koji mora da obradi na hiljade prijava... to je šteta za pojedince, ali ne i za institucije", rekao je van Biesen agenciji Reuters.

Uprkos tome, njegova kancelarija radi na izmjenama testova, kako bi se usmjerili na testiranje sposobnosti, a ne podataka o EU

naučenih napamet.

Seiffert kaže da EU jednostavno nema izbora.

"Lako je reći da je sve dugo i komplikovano, ali kako bi vi to drugačije izveli? Ne možete pozvati 13, 000 ljudi na intervju".

Priredila: V. ŠĆEPANOVIĆ

Piše: Jelena Mitrović

Prije par mjeseci moj kompjuter postao je bogatiji za još jedno konstantno otvoreno prozorče za odvlačenje pažnje sa poslova kojima

Tarifa "Sky Europe" leta iz Varšave za Madrid iznosi 29 eura. Autobuska karta na relaciji Pljevlja – Herceg Novi iznosi 14 eura

se svakodnevno bavim.

Worldwide zaraza nazvana "Facebook" uzela je maha i u Crnoj Gori, u formi epidemije, rekla bih. Nevjerovatno je što sve čovjek može saznati "nakačen" na ovaj, moram priznati, poprilično kreativan vid gubljenja vremena – od dnevnog horoskopa, dugoročne vremenske prognoze, pa sve do trenutnog psihofizičkog stanja vaših prijatelja i njihovih refleksija na ono što im se dešava u životu. Sada bih ja sa vama podijelila jednu svoju refleksiju izazvanu informacijom sa upravo ove web stranice.

Jednog sunčanog ponедјeljka, prije nekih par sedmica, pogledala sam što na net-u rade moji prijatelji. Pogled mi je ostao nepomičan na rečenici:

"S. is going to fly :)"

Vama ova rečenica vjerovatno ništa ne znači. Za crnogorsko društvo zasigurno ne bi bilo ništa novo da dozna da jedna dvadeset-

Zašto želim da budem građanka Evrope?

togodišnja osoba prvi put sjeda u avion i to, neizbjegno, na svima nam poznatoj relaciji, Podgorica–Beograd, ali pomisao da jedna dvadesetogodišnja osoba koja je jedan od najboljih studenata u istoriji sopstvenog fakulteta, i budući stub tog istog društva, prvi put sjeda u avion baš tada jednom Evropljaninu zvučala bi u potpunoosti apstraktno, čak nerealno.

Renomirani univerziteti Velike Britanije, Italije i Francuske odavno su otvorili vrata za kvalitetne studente iz cijele Evrope. I studenti iz naše

regije takođe su u mogućnosti da pohađaju neke programe razmjene u više evropskih zemalja. Mobilnost kroz Evropsku uniju je velika, a tome

13 minuta za slaganje svih potrebnih dokumenata, 33 minuta za popunjavanje online aplikacije, 133 eura troškova izdavanja vize, čekanje na procesuiranje 333 zahtjeva koja se nalaze ispred vašeg i sve to zarad 3 dana boravka u mom omiljenom evropskom gradu – Londonu. Jedan prosječan Britanac zbog ovakvog postupka ne bi kod nas došao ni besplatno

svakako doprinose i uslovi putovanja. Tarifa "Sky Europe" leta iz Varšave za Madrid iznosi 29 eura. Autobuska karta na relaciji Pljevlja – Herceg Novi iznosi 14 eura.

Nakon višegodišnje prakse bavljenja istovjetnom procedurom, vremenom se to ustalilo u neposrednoj blizini cifara bliskih broju 3: 13 minuta za slaganje svih potrebnih dokumenata, 33 minuta za popunjavanje online aplikacije, 133 eura troškova izdavanja vize, čekanje na procesuiranje 333 zahtjeva koja se nalaze ispred vašeg i sve to zarad 3 dana boravka u mom omiljenom evropskom gradu – Londonu. Jedan prosječan Britanac zbog ovakvog postupka ne bi kod nas došao ni besplatno.

Zapadni Balkan, neobična kovanica kojom su zemlje bivše SFRJ i

Albanija elegantno distancirane od Slovenije, izrazio je spremnost da postane dio porodice evropskih naroda i tim postupkom, poboljša kvalitet života svojih građana.

Bilateralni ugovori se potpisuju, ratifikacije zakona se sprovode, a život i ide dalje i ostaje tu gdje je bio, zaglavljen negdje krivicom riječi "reciprocitet" jer od ljubavi se ne živi, nešto treba i žrtvovati. To nešto se, sa sigurnošću ne može nazvati komoditetom našeg bivstvovanja.

Teško je danas imati administrativne kapacitete neophodne za proces evropskih integracija kada još prije 10 godina nijesmo imali studente na evropskim univerzitetima koji bi danas sa lakoćom bili kadrovi koji su nam neophodni. Budžet Evropske unije ne sadrži sredstva za dalja proširenja do 2013. godine, period dovoljan za današnjeg srednjoškolca iz Kolašina da završi studije u Belgiji ili Francuskoj. Dug je put integracije za dvogodišnju državu

Teško je danas imati administrativne kapacitete neophodne za proces evropskih integracija kada još prije 10 godina nijesmo imali studente na evropskim univerzitetima koji bi danas sa lakoćom bili kadrovi koji su nam neophodni. Budžet Evropske unije ne sadrži sredstva za dalja proširenja do 2013. godine, period dovoljan za današnjeg srednjoškolca iz Kolašina da završi studije u Belgiji ili Francuskoj. Dug je put integracije za dvogodišnju državu

U već pomenutom Londonu, sjedeći u omanjem "Starbuck's"-u na Westministeru, veoma je lako pored španskog, grčkog ili italijanskog jezika čuti i ex-Yu esperanto. Radovalo bi me da znam da se svi ti ljudi u Britaniji nalaze privremeno, te da nijesu nepovratni balkanski imigranti koji se svojih država sjećaju sa slike

Evrope u čijem srcu će biti Crna Gora da bi 600,000 mojih sugrađana primalo platu od koje se može jednako živjeti u Podgorici i u Pragu, do kojeg bi avionsku kartu platili 30 eura, da bi naši magistri sa Briža zastupali interese Crne Gore u Briselu, da S. sa početka ove moje priče ne bi morala na svakom aerodromskom "NON-EU countries" šalteru odgovarati na sijaset pitanja vezanih za svoj boravak u zemlji u kojoj nije rezident; da moje kolege mogu na ljetovanje u Lisabon poći bez čekanja reda na +40°C beogradskog asfalta i da moji roditelji ne bi strahovali od mojih putovanja u "bijeli svijet" već znali da smo zajedno i dalje u istoj kući.

Želim da budem građanka Evrope da bi 600,000 mojih sugrađana primalo platu od koje se može jednako živjeti u Podgorici i u Pragu, do kojeg bi avionsku kartu platili 30 eura, da bi naši magistri sa Briža zastupali interese Crne Gore u Briselu

dente na evropskim univerzitetima koji bi danas sa lakoćom bili kadrovi koji su nam neophodni. Budžet Evropske unije ne sadrži sredstva za dalja proširenja do 2013. godine, period dovoljan za današnjeg srednjoškolca iz Kolašina da završi studije u Belgiji ili Francuskoj. Dug je put integracije za dvogodišnju državu.

maturske ekskurzije u Bečićima.

Na nama je. Evropa neće pobjeći nikud, mi smo ti koji se moramo približiti njoj u cilju ostvarenja svih onih koristi koje prosječan Irac ima i uživa u njima, a kojima prosječan Crnogorac, za sad, može samo da se nada.

Želim da budem građanka

Autorka je polaznica VI generacije škole evropskih integracija i međunarodna sekretarka Socijal-demokratske partije Crne Gore

Irsko "ne" katastrofa za EU

Moguće odbacivanje Lisabonskog ugovora na referendumu u Irskoj 12. juna 2008. bilo bi katastrofa za Evropu jer ne postoji dobar "plan B".

To je ocijenila Bertelsmann fondacija u svojoj novoj studiji. Navodi se da postoje četiri moguća scenarija za slučaj da Iraci odbace ugovor, ali da ni jedan od njih

ne djeluje realistično.

Ponovno stavljanje ugovora na referendum, kao što je bilo 2002. u slučaju kad su irski glasači godinu ranije odbacili Ugovor iz Nice "nije posebno vjerovatno".

Takođe, stavljanje amandmana na ugovor EU djeluje nerealno jer nije jasno što bi Irska željela da promjeni kako bi se ugovor dopao glasačima na drugom referendumu.

Podsjeća se da bi te promjene morale bi da usvoje sve zemlje članice EU što bi značilo hod unazad i ponovno otvaranje osjetljivih institucionalnih i političkih pitanja.

U dokumentu se indirektno govori o "najcrnjoj" mogućnosti da EU napusti pokušaje da donese ugovor, te da se umjesto toga fokusira na minimalne reforme koje bi mogle biti uvedene mini-ugovorom ili međuinstitutionalnim ugovorima.

"Irsko 'ne' bilo bi jednostavno katastrofa za Europu", zaključuje se u dokumentu.

Česima jeftinije u Njemačkoj

Česi sve češće kupuju nove automobile škoda, naročito tipa "oktavia", u Njemačkoj jer su тамо jeftinije za 15% i bolje opremljene, upozorava jedini češki besplatni ekonomski dnevnik E-15, tvrdeći da je to posljedica jačanja krune.

Prema navodima dnevnika u nekim državama EU cijene škoda su niže i za preko 20%, kao na primjer Finska, Grčka ili Slovenija.

Samo jedan prodavac u Drezdenu, koji je želio da ostane anoniman, proda dnevno Česima u prosjeku 15–20 "oktavia".

Česi, takođe, rado kupuju elektroniku u Njemačkoj, jer su cijene na ovom ve-

ćem tržištu niže zbog veće konkurenčije, a u Češkoj sporije padaju i sa zakašnjenjem se prilagođavaju jačanju krune.

Osjetno su jeftiniji i turistički aranžmani tako da se, naročito kada su u pitanju skuplja putovanja, veoma isplati putovati iz Njemačke.

Sofija bez pola milijarde iz EU zbog korupcije

Evropska komisija uskratiće Bugarskoj zbog korupcije 500 miliona eura iz fondova EU, objavio je danas Reuters.

Prema izvorima agencije, Sofija će definitivno ostati bez tih ranije odobrenih sredstava iz fondova PHARE i SAPARD čije je povlačenje zaustavljeno zbog bojazni od prevara.

Pored toga, EU će mnogo oštire kontrolišati trošenje 11 milijardi eura, koliko bi Bugarskoj trebalo da pripadne

po važećem srednjoročnom budžetu EU do 2013. godine.

EK će u julu predložiti izveštaj o reformama sudskog sistema i borbi protiv korupcije u Bugarskoj i Rumuniji. Dok će Bugarska u tom izveštaju, kako se najavljuje, biti najoštrije kritikovana i ostati bez ranije odobrenih para, Rumunija će biti samo upozorenata da treba da pojača borbu protiv korupcije.

Euro sputao reforme

Stvaranje montarne unije uglavnom bi imalo povoljan ekonomski efekat da je zaštitilo članice od bolnih i potrebnih strukturalnih promjena i reformi, navodi londonski *Financial Times* povodom desete godišnjice evropske monetarne unije.

Ekonomski rast u eurozoni zadržao se na oko 2% i poslije njenog formiranja, ali zabilježeni su i mala inflacija i niske kamatne stope, dok je od 1999. godine stvoreno šesnaest miliona radnih mesta.

Ono što se zamjera euru jeste što nije podstakao vlade zemalja članica da sprovedu strukturalne reforme.

Navodi se da će teškoće s kojima su suočene Španija i druge ekonomije euro zone, poput Irske i Grčke, biti ozbiljan test njene dugoročne snage.

Rupel kažnjen

Slovenački šef diplomacije Dimitar Rupel i generalni sekretar MIP-a Igor Jukić moraće da plate kaznu od 1,660 eura, odredila je povjerenica za informacije od javnog značaja Nataša Pirc Musar.

Tokom prekršajnog postupka, utvrđeno je da su Rupel i Jukić u vezi sa aferom u slovenačkom MIP-u "vašingtonska depeša", nezakonito omogućili firmi Sinfonika da dode do ličnih podataka svih zapošljenih u slovenačkom MIP-u.

Amerikanci su u tom razgovoru tražili da Slovenija među prvima prizna nezavisnost Kosova, kao predsedavajuća država EU.

Odluka o novčanoj kazni još nije pravosnažna.

Za kulturu 50 miliona

EU je izdvojila oko 50 miliona eura za obnovu 26 spomenika kulture na zapadnom Balkanu u cilju boljeg integriranja regionala.

Novac će biti operativan u periodu od ove do 2010. godine, a biće obnovljeni arheološki spomenici, crkve i džamije u Crnoj Gori, Srbiji, Albaniji, BiH, Bugarskoj, Makedoniji, Kosovu, Rumuniji i Hrvatskoj.

Evropska komisija je objasnila da će finansirati obnovu po jednog projekta u svakoj od balkanskih zemalja, dok će ostale projekte finansirati nacionalne vlade i privatni investitori.

PREDSTAVNICI SEKRETARIJATA ZA EVROPSKE INTEGRACIJE I GRUPE NEVLADINIH ORGANIZACIJA POTPISALI SPORAZUM O SARADNJI

Predstavnici Sekretarijata za evropske integracije (SEI) i nevladinih organizacija (NVO) potpisali su 7. maja, na Cetinju, Sporazum o saradnji u cilju sprovodenje reformi neophodnih za primjenu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), jačanja administrativnih kapaciteta zemlje za usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa *acquis communautaire*-om i sprovodenja Komunikacione strategije za informisanje javnosti o procesu pridruživanja Crne Gore EU.

Vladin Sekretariat i ADP Zid, Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM), Centar za građansko obrazovanje (CGO), Centar za monitoring (CEMI), Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO), Evropski pokret u Crnoj Gori (EPuCG), Fondacija za stipendiranje Roma (FSR), Institut Alternativa (IA), Institut za medije Crne Gore (IMCG), Mreža za afirmaciju integrativnih procesa i Nansen Dijalog Centar (NDC) saradivaće i u cilju priprema za korišćenje pretpriступnih fondova, razvoja ekonomске i socijalne kohezije, te očuvanja prirodne i kulturne baštine, zaštite okoline i održivog razvoja.

Dogovoreno je da SEI i NVO obezbijede redovnu i blagovremenu razmjenu informacija u vezi sa aktivnostima na pripremi, usvajanju i primjeni strateških dokumenata iz nadležnosti Sekretarijata.

Sekretariat će, kako se navodi,

pozivati predstavnike NVO da u pisanoj formi dostavljaju svoje prijedloge i sugestije u vezi sa pripremom strateških dokumenata iz nadležnosti resora koji vodi **Ana Vukadinović**.

Predviđeno je da Sekretariat o nacrtima strateških dokumenata iz svoje nadležnosti organizuje javne debate u kojima će omogućiti učešće predstavnika NVO, prethodno dajući dovoljan rok za analizu prijedloga dokumenata:

"Sekretariat će, u slučaju potrebe, angažovati relevantne predstavnike NVO u svojim radnim tijelima. Sekretariat će imenovati službenika za komunikaciju sa NVO koji će se starati o informisanju, voditi bazu podataka o NVO potpisnicama Sporazuma, koordinirati obaveze Sekretarijata u vezi sa tim i predlagati metode za unapređivanje tekuće saradnje. Sekretariat i NVO će zajedno organizovati okrugle stolove i druge skupove usmjerene ka promociji procesa evropskih integracija, odnosno raspravama radi provjera i unapređivanja politika vezanih za proces evropskih integracija", navodi se u Sporazumu o saradnji.

Sekretariat se obavezao i da će uspostavljanjem i blagovremenim ažuriranjem web sajta omogućiti pristup podacima o svom radu, posebno o nacrtima strateških dokumenata.

Sa druge strane, NVO će prema sporazumu voditi računa o kompletnosti svojih programa, projekata i aktivnosti na polju evropskih inte-

Zajedno ka Briselu

gracija sa Sekretarijatom:

"Nevladine organizacije će redovno pozivati i uključivati Sekretariat u aktivnosti i skupove koje organizuju na teme evropskih integracija; NVO će predlagati kvalifikovane predstavnike u radna tijela Sekretarijata, te konkretnе načine saradnje sa Sekretarijatom i, u okviru svojih mogućnosti, doprinositi unapređenju rada i jačanju međusobne saradnje. NVO će pružati doprinos redovnom ažuriranju web sajta posvećenog procesu EU integracija", stoji u Sporazumu.

U cilju ostvarivanja saradnje, planirano je formiranje radnog tima za koordinaciju aktivnosti i praćenje sprovođenja Komunikacione strategije.

Radni tim, prema potpisnom Sporazumu, imaće sedam članova i biće sastavljen od tri predstavnika Sekretarijata i četiri predstavnika NVO. Radnim timom koordiniraće kontakt osoba u Sekretarijatu za evropske integracije.

"Prilikom izbora predstavnika NVO u Radni tim vodiće se računa o stručnoj sposobljenosti članova u oblasti evropskih integracija. Predstavnici NVO u Radnom timu biće birani od strane samih NVO u skladu sa posebnim aktom kojeg donosi sekretar Sekretarijata. Mandat predstavnika NVO u radnom timu biće dvije godine", navodi se u Sporazumu.

Precizirano je da radni tim održava sastanke četiri puta godišnje, te da će svi mogući sporovi u pogledu tumačenja i primjene Sporazuma biti razriješeni na prijateljski način u duhu saradnje i uzajamnog poštovanja.

"Sporazum je otvoren za druge nevladine organizacije i organizacije civilnog društva koje prihvataju njegove odredbe", zaključuje se u ovom dokumentu.

V.Z.

VODIČ ZA RAZUMIJEVANJE POJMOVA I KOVANICA KOJIMA NAJČEŠĆE BARATAJU SAMO ONI KOJI SE PROFESIONALNO BAVE INTEGRACIJOM U EU

U institucijama Evropske unije (EU) i u medijima koji se bave poslovima EU često se koriste tzv. "eurožargon" – riječi i izrazi koje samo oni razumiju. Eurožargon nerijetko može biti vrlo zbumujući za širu javnost, pa je to i razlog da ga približimo onima koji još nijesu ovladali njime.

Lisbon strategy / Lisabonska strategija: Kako bi se efikasno takmičila s globalnim ekonomskim igračima, Evropskoj uniji je potrebna efikasnija ekonomija. Stoga su, na sastanku Evropskog savjeta održanom u Lisabonu u martu 2000.godine, čelnici EU postavili cilj da EU do 2010. godine postane "najdinamičnija i najkonkurentnija ekonomija svijeta zasnovana na znanju, istovremeno sposobna za održiv razvoj, s brojnijim i boljim radnim mjestima, očuvanom okolinom te većom socijalnom kohezijom". Takođe, čelnici EU su dogovorili detaljnu strategiju kako bi se ti ciljevi i postigli. "Lisabonska strategija" obuhvata područja poput istraživanja, obrazovanja, pristupa Internetu, elektronskog poslovanja, itd. Ona propisuje i potrebu reformisanja sistema socijalne zaštite u Evropi, koji bi trebao postati održiv kako bi u njemu mogle da uživaju i buduće generacije. Evropski savjet sastaje se svakog proljeća radi nadgledanja napretka u sprovođenju Lisabonske strategije.

Eurožargon

Maastricht criteria / Kriterijumi iz Maastrichta: Riječ je o pet kriterijuma koji govore da li je zemlja spremna usvoji euro kao svoju valutu. Oni se odnose na sljedeća područja:

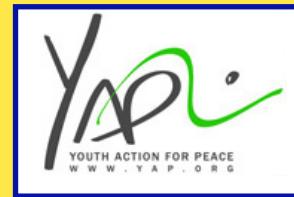
- **Price stability / Stabilnost cijena:** Stopa inflacije ne smije biti viša od 1,5% od prosječne stope inflacije tri zemlje članice EU s najnižom inflacijom u prethodnoj godini.
- **Budget deficit / Budžetski deficit:** Po pravilu mora biti manji od bruto domaćeg proizvoda (BDP).
- **Debt / Dug:** Javni dug ne smije premašiti 60% BDP-a, ali zemlji s većim javnim dugom biće dopušteno da usvoji euro ako je uočljiv trend dugotrajnog smanjivanja javnog duga.
- **Interest rates / Kamate:** Dugoročne kamate ne smiju premašiti 2% kamatne stope tri zemlje članice s najnižom inflacijom u prethodnoj godini.
- **Exchange rate stability / Stabilnost kursa:** Kurs domaće valute mora ostati unutar unaprijed ostavljenih granica pomjeranja najmanje dvije godine.

Ti su Kriterijumi propisani u Ugovoru iz Maastrichta, pa im odatle potiče i sam naziv.

Mainstreaming / Usaglašavanje: Jednostavnim riječima, usaglašavanje znači ispitivanje da li je neko važno pitanje uzeto u obzir u svim politikama EU. Svaka politička odluka na nivou Unije danas npr. mora uzeti u obzir moguće posljedice za okolinu.

Member state / Država članica: Države koje pripadaju međunarodnim organizacijama njihove su "države članice". Taj se pojam ponekad upotrebljava i za vlade njihovih zemalja. Evropska unija od 2007. godine ima 27 država članica.

NEVLADINE ORGANIZACIJE U EVROPSKOJ UNIJI

AKCIJA MLADIH ZA MIR

Akcija mladih za mir je međunarodni mirovni pokret čiji je osnovni cilj djelovanja zalaganje za društvo mira, pravde i samoopredjeljenja. Od 1923. godine, tačnije od svog nastanka, ovaj je pokret posvećen borbi za promociju mira i dijaloga u lokalnoj sredini kroz aktivnu participaciju mladih. Akcija mladih za ljudska prava ima 17 članica i brojne partnerske organizacije sa kojima usko saraduje u svom radu u preko 40 zemalja svijeta.

Programi i aktivnosti koje pokret realizuje usmjereni su na podizanje svijesti o značaju aktivne borbe protiv diskriminacije, socijalne isključenosti pojedinih grupa, nepravde i nasilnih konfliktaka. Članice pokreta vjeruju da aktivna uključenost mladih u političke procese kako na lokalnom, tako i na međunarodnom nivou, može doprinijeti jačanju snaga koje će biti u stanju da transformišu društvo u zajednicu zasnovanu na principima socijalne inkluzije, pravde i mira. U tom pravcu, najveći dio aktivnosti pokreta fokusiran je na rad sa mladima u konfliktnim i postkonfliktnim sredinama kao što su Alžir, Balkan, Palestina i područje zapadne Sahare.

Pokret u svom radu najviše insistira na dijalogu i neformalnom obrazovanju kao osnovnim mehanizmima kreiranja ne-nasilnog ponašanja, stavova, vrijednosti i djelovanja, odnosno kulture mira.

Akcija mladih za mir organizuje međunarodne razmjene volontera, treninge, seminare, konferencije, različite kampanje, ali se bavi i izdavačkom djelatnošću.

Programi pokreta usmjereni su na sledeće oblasti:

- Učešće mladih / Aktivno građanstvo
- Mirovno i razvojno obrazovanje
- Uključivanje mladih sa društvenih margini
- Razvoj zajednice

Pokret u svom radu angažuje i obučava međunarodne i domaće volontere i tokom 2006. godine više od 400 međunarodnih volontera je učestvovalo u realizaciji programa pokreta širom svijeta.

Više o organizacije možete naći na sajtu: www.yap.org.

Priredio: Petar ĐUKANOVIĆ

O putu ka EU na drugačiji način

Centar za građansko obrazovanje (CGO), u saradnji sa Friedrich Ebert Stiftung (FES), je 15. maja 2008., u Podgorici, organizovao konferenciju pod nazivom "Populizam i političko pamćenje kao izazovi Crne Gore na putu ka EU".

Cilj ove konferencije bio je da se kroz razgovor sa istaknutim učesnicima/cama javnog i političkog života podstakne razmišljanje o veoma važnim temama u procesu razvoja crnogorske države i društva na putu ka EU, a

istovremeno začuđujuće neprisutnim u našem javnom životu.

Konferencija se sastojala iz dvije sesije. Na prvoj su govorili predstavnici/e civilnog društva, Univerziteta, medija i NVO-a: dr **Čedomir Čupić**, Fakultet političkih nauka (FPN) Univerziteta u Beogradu; dr **Milan Popović**, Fakultet političkih nauka Univerziteta Crne Gore; **Milka Tadić-Mijović**, nedjeljnik Monitor i **Stevo Muk**, Institut Alternativa. U drugom dijelu govornici su bili predstavnici političkih partija koje su na nedavno održanim predsjedničkim izborima u Crnoj Gori imale svoje kandidate: **Goran Danilović**, Srpska narodna stranka; **Goran Batričević**, Pokret za promjene i **Vasilije Lalošević**, Socijalistička narodna partija. Predstavnik Demokratske partije socijalista, **Miodrag Vuković**, čije je gostovanje takođe bilo potvrđeno, morao je da otkaže u posljednjem trenutku.

Nove mogućnosti za civilno društvo na zapadnom Balkanu

Međunarodna konferencija "IPA, Zapadni Balkan i civilno društvo" u organizaciji Evropskog pokreta u Crnoj Gori (EPuCG), a uz podršku East East Programa Instituta za otvoreno društvo i Balkan Trust for Democracy održana je 26. maja u Podgorici.

Konferencija je realizovana kao dio projekta "Ljubljanska agenda za novu fazu procesa stabilizacije i pridruživanja", koji predstavlja nastavak aktivnosti započetih uspešnom primjenom projekta "Regionalni okvir za razvoj i evropske integracije" 2007. godine od strane mreže think-tank organizacija iz jugoistočne Evrope (JIE).

Najveći dio prioriteta za razvoj zemalja zapadnog Balkana povezan je sa procesima evropskih integracija, pa će u tom kontekstu najviše razvojnih i reformskih projekata biti realizovano kroz Instrument za pred-pristupnu pomoć (IPA). Za uspešnu realizaciju

ovih projekata neophodna je intenzivna komunikacija između svih relevantnih subjekata u ovom procesu – struktura Evropske unije sa jedne i nacionalnih vlada i aktera civilnih društava iz zemalja zapadnog Balkana sa druge strane.

Na konferenciji su, sledećim redom, govorili: **Momčilo Radulović**, generalni sekretar, EPuCG; **Pierre Mirel**, direktor za zapadni Balkan u Generalnom direktoratu za proširenje EK; **Maja Bobić**, Generalna sekretarka, Evropski pokret u Srbiji; **Sanja Elezović**, direktorka, FOSI ROM; **Ditmir Bushati**, Generalni sekretar, Evropski pokret u Albaniji; **Qemajl Marmullakaj**, KIPRED, Kosovo; **Ratka Sekulović**, zamjenica sekretarke Sekretarijata za evropske integracije u Vladi Crne Gore; **Daliborka Uljarević**, izvršna direktorka CGO-a; **Ana Jesse**, programska direktorka za Balkan, Institut

Nove generacije škole ljudskih i manjinskih prava

Mladi evropski federalisti (JEF) u saradnji sa Mladim evropskim Švajcarcima

Svečana dodjela diploma polaznicima/cama V generacije škole ljudskih i manjinskih prava u organizaciji Centra za građansko obrazovanje (CGO), a uz podršku vladine Komisije za raspodjelu sredstava od dijela prihoda od igara na sreću, održana je u 26. maja 2008. godine.

Tokom nekoliko mjeseci intezivnog rada, školu je uspješno završilo 26 polaznika/ca koje su činili članovi/ce političkih partija, nevladinih organizacija, medija, advokati/kinje, predstavnici/e državne administracije, studenti i itd. U okviru programa škole gostovali su ugledni domaći i strani predavači, univerzitetски profesori, sudije, advokati, političari/ke, predstavnici/e NVO sektora i novinari/ke.

Polaznicima/cama je diplome uručio **Dragan Drobnjak**, predsjednik Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću i pomoćnik ministra kulture, medija i sporta (zadužen za sport i omladinu). Pored njega, polaznicima su se obratili i predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, **Koča Pavlović** i izvršna direktorka CGO-a, **Daliborka Uljarević**.

za strateške studije (ISS GROUP), Ljubljana, Slovenija; **Thomas Schmidt** ambasador FR Njemačke u Crnoj Gori; **Nataša Gospodjinački**, CBIB Team Leader; **Vassilis Maragos**, Generalni direktorat za proširenje, EK; dr **Gordana Đurović**, potpredsjednica Vlade Crne Gore; dr **Tanja Miščević**, šefica Kancelarije za evropske integracije, Vlada Republike Srbije i **Darija Ramljak**, zamjenica direktora, Direktorat za evropske integracije, Savjet Ministara BiH.

U OVOM BROJU PREPORUČUJEMO:

RAOUL WALLENBERG INSTITUTE – REGIONAL PROGRAMME ON HUMAN RIGHTS FOR PARTICIPANTS FROM EASTERN EUROPE, BALKANS AND CENTRAL ASIA

Place: Lund, Sweden

Time: October 2008 and May 2009

<http://www.rwi.lu.se/news/tempact/osshumr08.shtml>

[\(Information Brochure\)](http://www.rwi.lu.se/pdf/misc/37EUinfo.pdf)

[\(frequently asked questions\)](http://www.rwi.lu.se/news/tempact/faq.shtml)

The objective of the programme is to provide participants with in-depth knowledge of international and regional systems for the promotion and protection of human rights, regional and international monitoring mechanisms and national implementation procedures in the field of human rights. The programme will also provide an opportunity for participants to exchange ideas and experiences from their national contexts. Through the programme, participants will gain knowledge in the area of human rights which can be utilized in the participants' own line of work.

The programme will accept 25 participants and is primarily designed for mid-level and senior officials in public service (e.g. in government, the judiciary and central police and prison authorities) as well as representatives (e.g. lecturers and researchers) from academic institutions and non-governmental organisations dealing with human rights issues. Participants should have advanced knowledge of English, since courses and discussions are conducted in English.

During Phase I of the programme, participants will be requested to formulate, in writing, an individual assignment identifying human rights challenges in their home countries, focusing on a particular issue or area of relevance to their respective institution or organisation. They are expected to implement this assignment after returning

home, then report on it during a second meeting abroad in May 2009.

The issue or area of focus in the individual assignment should concern one of the following topics:

- Minority Rights
- Rights of vulnerable groups (persons with disabilities, migrants, IDPs)
- HR of women
- Independence of judiciary
- National application of ECHR

Applicants must submit a draft of their individual assignment when applying to the programme.

Application deadline: July 4, 2008

DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE UNIVERSITEIT ANTWERPEN

The department of Political Science of the Faculty of Political and Social Sciences of the University of Antwerp currently has three vacancies:

Doctoral grants (100%) in Political Science

Your task:

* you prepare a Phd dissertation in political science, more in particular in the subdisciplines of International Relations, EU studies, or Political Sociology (fitting in with one of the research programmes within the Department)

* you take up limited (10%) tasks of teaching assistance within the Department and the Faculty

Your Profile:

. you have a master's degree in political science, sociology, or communication science

– students in their last year of study can apply

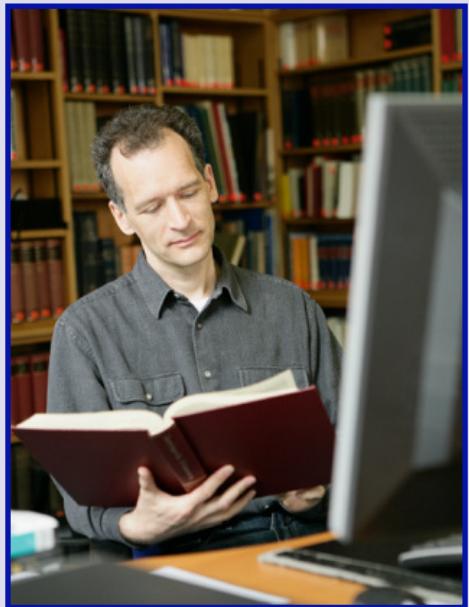
– you have a record of outstanding study results

– your teaching and research qualities fit well with the aims of the university

* you have demonstrable knowledge of the subdiscipline International Relations, EU studies, or Political Sociology

– you have good language and writing skills

– you are team player, but are able to ful-

fill tasks on an independent basis, and have the sense of initiative.

– you meet the requirements for a doctoral grant holder. You can find these requirements on the Faculty website (www.ua.ac.be/psw under the heading 'vacatures', or else contact the head of Department).

We offer:

* a doctoral grant for a period of two year, renewable twice for a period of two years conditional on a positive evaluation

* your doctoral research is evaluated yearly by the doctoral committee

* start date of the grant is 1 October 2008. Also students in their last year of study are eligible on condition that they graduate this year.

Interested?

* you fill out the obligatory application form (at <http://www.ua.ac.be/vacatures> or tel. 03 265 31 53/54), and deliver this by registered post or in person to the University of Antwerp, Campus Middelheim, department Personeel (cel AP), Middelheimlaan 1, 2020 Antwerpen not later than 27 June 2008.

* To the application form you add a three page document in which you set out a plan for a doctoral dissertation.

* For information concerning the content of your PhD plans, please contact the head of department, prof. dr. Stefaan Walgrave (stefaan.walgrave@ua.ac.be, 03 275 57 25).

**EIC Bilten – Evropski puls je elektronski časopis koji izlazi u sklopu EIC programa, a uz podršku fondacije Friedrich Ebert.
Izdavač je Centar za građansko obrazovanje.**

**EIC Bilten – Evropski puls je zaveden u evidenciji medija Ministarstva kulture i medija pod rednim brojem 578.
Urednik: Vladan Žugić; Uređivački kolegijum: mr Vera Šćepanović, Daliborka Uljarević,**

Nedeljko Rudović, mr Dragan Stojović, mr Vladimir Vučinić;

**Tehnički urednik: Blažo Crvenica; Lektura: Milena Milunović; Lektura engleske verzije: Maja Mugoša; Prevod: mr Vera Šćepanović
Njegoševa 36 / I Tel / fax: 081 / 665 – 112, 665 – 327 E-mail: eicbilten@cg.yu
EIC Bilten – Evropski puls možete preuzeti na www.cg.yu**